ମାଣ୍ଡିଆରାଣୀ

ସୋସିଆଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟାଲ ଏଜେନ୍ସି ଏଣ୍ଡ ଟ୍ରେନିଂ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ (ସାଡା)

ପାବୁରିଆ, କନ୍ଧମାଳ – ୭୬୨୦୦୨, ଓଡିଶା

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ
ବିଧାୟକ, ଜି.ଉଦୟଗିରି,
କନ୍ଧମାଳ, ଓଡ଼ିଶା

ଶୁଭେଚ୍ଛା ବାର୍ତ୍ତା

ସାମାଜିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ୱାତୀ ଏହାର ରୌପ୍ୟ ଜୟନ୍ତୀ ପାଳନ କରୁଥିବା ଅତି ଆନନ୍ଦର ବିଷୟ । ଗତ ୨୫ ବର୍ଷ ଧରି କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲା ସମେତ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବହେଳିତ ଓ ଦଳିତ ଲୋକମାନଙ୍କ ବିକାଶ ପାଇଁ ଏହାର ସାଧନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ବେଶ୍ ପ୍ରଶଂସନୀୟ । ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରାମୀଣ ସ୍ତରିତ ପରିବାର ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ ଶିକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ଦିଗରେ ଅନେକ ଗଠନ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ରାଜ୍ୟ ଓ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଅନେକ ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛି । ଅନୁଷ୍ଠାନର ସଚ୍ଚୋଟତା ଓ ନିଷ୍ଠାପରତା ଯୋଗୁଁ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ ସୁଚାରୁରୂପେ ସମାଜର ସହ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିଛି ।

ସ୍ୱାତୀ ଦ୍ୱାରା କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଦାରିଙ୍ଗିବାଡ଼ି ଓ ତିକାବାଲି ବ୍ଲକ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଁ ଗୁଡ଼ିକର ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ, କାଙ୍ଗୁ, ଜୁଆର ଆଦି ଶସ୍ୟ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ସହ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରୟ ପାଇଁ ମେଳା ଆୟୋଜନ କରାଯାଉଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନୁଭୂତିକୁ ନେଇ ସ୍ୱାତୀ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମାଣ୍ଡିଆ ଗାଥା ବହିଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ବହିଟି ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଚାଷ ଓ କୃଷିର ବିକାଶ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇବ ।

ଏହି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସଂପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ ସ୍ୱାତୀ କର୍ମୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇବା ସହ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଉନ୍ନତି କାମନା କରୁଛି ।

ଶୁଭେଚ୍ଛା ସହ

ଶୁଭେଚ୍ଛା ବାର୍ତ୍ତା

ଖୁସିର ବିଷୟ ଯେ "ସାଥୀ" ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ସମ୍ପାଦକ ଡା. ହରିଶଙ୍କର ରାଉତ ଙ୍କ ସମ୍ପାଦନାରେ "ମାଣ୍ଡିଆ କଥା" ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ କୃଷି ଓ କୃଷକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବିଭାଗର ଅନୁଦାନ ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା "ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନ" ଯୋଜନା ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । "ସାଥୀ" ମାଧ୍ୟମରେ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ଲକରେ ଏହି ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଏହି ଅବସରରେ "ସାଥୀ" ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ପୁସ୍ତିକାଟିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଯାଉଛି ।

କ୍ଷୁଦ୍ରଧାନ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷୁଦ୍ରଧାନ୍ୟ ର ପୁଷ୍ଟିଗୁଣ ଓ ମହତ୍ୱ, ରୋଗ ନିରାକରଣ ଦକ୍ଷତା, କ୍ଷୁଦ୍ର ଚାଷୀଙ୍କ ଜୀବିକା, ପୁଷ୍ଟି ଅଭାବ ଦୂର କରିବା ଭୂମିକା, ଜଳବାୟୁ, ମାଣ୍ଡିଆ କୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ପରମ୍ପରା, ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସହିତ ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଅତଏବ ଏଥିରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ, ଜୈବିକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ, ରୋଗ ପୋକ ଦମନ, ମାଣ୍ଡିଆ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷୁଦ୍ରଧାନ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଆଦିରେ, ଅମଳ ପରେ ସଂରକ୍ଷଣ, ଉନ୍ନତ ବିହନ ସଂରକ୍ଷଣ, ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ଚାଷୀ ଉତ୍ପାଦକ ସଂଗଠନ ମାନଙ୍କର ଯୋଗଦାନ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଶେଷରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ମିଲେଟ୍ ଟିଫିନ୍ ସେଣ୍ଟର, ରୋଷେଇ ଘରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଷ୍ଟି ଖାଦ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସୁସ୍ୱାଦୁ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ତିଆରି ପ୍ରଣାଳୀ, ଏ ସମସ୍ତ ବିଷୟକୁ ସ୍ଥାନିତ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି ।

"ସାଥୀ" ର ଏହି ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ମୁଁ ବିଶେଷ ଆନନ୍ଦିତ, ଆଶା "ମାଣ୍ଡିଆ କଥା" ପୁସ୍ତିକା ଟି କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ପୁଷ୍ଟି ଖାଦ୍ୟର ଉନ୍ନତ ଚାଷ ଓ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉତ୍ସାହୀ ଚାଷୀମାନଙ୍କରେ ସହାୟକ ହେବ ।

(ଶ୍ରୀ ପ୍ରଶାନ୍ତ କୁମାର ସାମଲ)
ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ କୃଷି ଅଧିକାରୀ, କନ୍ଧମାଳ

ସୂଚୀପତ୍ର

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
ଉପକ୍ରମଣିକା	୨
ଓଡ଼ିଶାର ଅର୍ଥନୈତିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଗଢ଼ିବାରେ ନାଳିତା ଚାଷ	୫
ନାଳିତା ଚାଷ କେଉଁ ମାଟିରେ ଭଲ ହୁଏ ?	୯
ବିହନ ମିଶ୍ର - ଚାଷୀଙ୍କ ସଫଳତାର ଚାବି	୧୦
ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି	୧୨
ନାଳିତା ବୁଣିବା ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ସମୟ	୧୩
ନାଳିତା ପାଇଁ ଖତ	୧୪
ସମୟ ଭିତ୍ତିରେ ନାଳିତା	୧୫
ମୃତ୍ତିକା ପ୍ରକାର ନାଳିତା ଚାଷ	୧୬
ନାଳିତା ଗଛର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଯତ୍ନ	୧୮
ଅଧିକ ନାଳିତା ଫସଲ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ କୃଷି ପଦ୍ଧତି	୧୯
ନାଳିତା କଟା	୨୦
ଉନ୍ନତ ନାଳିତା ଜାତି ଓ ଗୁଣ	୨୨
ପଚା ପାଣି ସଂଗ୍ରହ	୨୪
ନାଳିତାର ରୋଗ ଓ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ	୨୫
ନୂଆ ଉପାୟରେ ନାଳିତା ଚାଷ	୨୬
ସମନ୍ୱିତ ପୋକ ଦମନ ପଦ୍ଧତିରେ ନାଳିତା ଚାଷ	୨୭
ନାଳିତା ଚାଷରେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହାର	୨୯
ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ	୩୨
ବିକ୍ରି ପାଇଁ ନାଳିତା ପ୍ରସ୍ତୁତି	୩୩
ନାଳିତା ଚାଷରେ ଲାଭ କ୍ଷତି ହିସାବ	୩୪

[illegible]	୩୭
[illegible]	୩୮
ମାଣ୍ଡିଆ [illegible]	୩୯
[illegible]	୪୨
[illegible]	୪୪
ମାଣ୍ଡିଆ [illegible]	୪୬
[illegible]	୪୮
[illegible]	୫୧
[illegible] - ୨୦୨୩	୫୩

ସମ୍ପାଦକୀୟ

ଆମ ରାଜ୍ୟର ଏକ ବଡ଼ ଅଂଶର ଆଦିବାସୀ ଲୋକମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଓ କୃଷି ବିଭାଗକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ଆସିଛି । ୨୦୧୭ ମସିହାରେ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏହ ଆରମ୍ଭ ପରେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ସଫଳ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମେ ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ ମିଶନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏକ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରାକୃତିକ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଏବଂ ସୁବିଧା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରକାର ମିଲେଟ ଅନୁଯାୟୀ ମିଲେଟ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନ ଗ୍ରହଣ କରୁଛି । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଲାଗି ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛି । ଏହା ଦ୍ୱାରା ପୌଷ୍ଟିକ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ବୃଦ୍ଧି ହେଉଛି । ମିଲେଟ ମିଶନ ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହାକୁ ଆଗୁଆ ସାର୍ବଜନୀନ ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ସୁବିଧା ଦେଇ ସହ ମାଣ୍ଡିଆର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରାଯାଉଛି । ପ୍ରକଳ୍ପ ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ଚାଷ ପଦ୍ଧତି, ମହିଳା ମାନଙ୍କ ସଶକ୍ତିକରଣ, ନିଶ୍ଚିତ ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ଯୁକ୍ତ ଆଦ୍ୟ ଉପାଦାନ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜରିଆରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲା ଓ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଗୁଡ଼ିକରେ ମାଣ୍ଡିଆ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଖାଦ୍ୟପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଉଛି । ସେହିଭଳି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଛି ।

ଏହି ପୁସ୍ତିକାରେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ସଫଳ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ସଫଳ କାହାଣୀ ଓ ଅନୁଭୂତିକୁ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଛି । ଆଶା ଏହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଓ କୃଷି ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କର୍ମୀ ମାନଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ସହାୟକ ହେବ । ଏହି ପ୍ରକାଶନରେ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସ୍ତ କୃଷି ଅଧିକାରୀ, ଚାଷୀ, କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର, ଜିଲ୍ଲା ଓ ବ୍ଲକ ସ୍ତରୀୟ କର୍ମଚାରୀ, ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ଏହି ପୁସ୍ତିକା ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ସହଯୋଗ କରିଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଉଛି ।

ଡ଼. ହରିଶଙ୍କର ସାହୁ
ସମ୍ପାଦକ, ସଭା

କନ୍ଧମାଳର ପ୍ରାକୃତିକ କୃଷିକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରୁଛି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ

କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲା ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରାକୃତିକ କୃଷି ଭିତ୍ତିକ ଅଞ୍ଚଳ ଅଟେ। ଏଠାର ପାହାଡ଼ମାନଙ୍କରେ ଜଙ୍ଗଲ, ବୁଦା ଆଦିର ଆଚ୍ଛାଦନ, ପାହାଡ଼ ବିବିଧତା, ଜୈବ ବିବିଧ ସମ୍ପଦରେ ଭରି ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରାକୃତିକ କୃଷି ପଦ୍ଧତିକୁ ସହଯୋଗ କରିଆସୁଛି। ଜଙ୍ଗଲ, ବିଲ ଓ ଜମି ଆଦି ପରିବେଶ ଉପାଦାନରେ ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷିତ। ତେଣୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନେ ବହୁତ ଆଗରୁ ମାଣ୍ଡିଆ, କୋଦୋ, ଜୁଆର, ଜନା, ବାଜରା ଆଦି ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଫସଲ ଚାଷ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରାୟ ୫୦ ବର୍ଷ ତଳୁ ଅଧିକାଂଶ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଚାଷ ଧୀରେ ଧୀରେ କମି ଯାଇଥିଲା। ଚାଷୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବା ଦେଶୀଆ ବିହନ ଅଭାବ ଏବଂ ଚାଷ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ମଧ୍ୟ ହେଉନଥିଲା। ତେବେ ସୁସ୍ଥ ପରିବେଶ ଓ ଜୀବନକୁ ଏହି ପରି ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଫସଲ ଚାଷ ପାଇଁ ଏବେ ଉପଯୋଗୀ ଅଟେ। ଏହା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଫସଲ ନିରାପତ୍ତା, ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା ଓ ପୁଷ୍ଟି ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇଥାଏ। ପୁରୁଣା ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁଭବରୁ ଦେଖ ଓ ଖରା ଶୀତରେ ଏବଂ ବର୍ଷାରେ। ତେଣୁ ଅବହେଳିତ ବର୍ଷା ହେଉ ଚାଷୀମାନେ ପାଇବା ସୁବିଧାରେ କରିପାରେ। ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅତି କମ୍ ବର୍ଷାରେ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଫସଲମାନଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥାଏ। କେତେକଗୁଡ଼ିଏ ଗବେଷଣା ଅନୁସାରେ ଏଠାରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ ପୁଷ୍ଟି ରହିଥାଏ। ତେଣୁ ଏଥିରେ ଅଧିକ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ଏହା ରହିଲେ ପୁଷ୍ଟିହୀନତା ଦୂର କରିଥାଏ। ଏହାଛଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନର ସମୟରେ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଜନିତ ସମସ୍ୟା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଚାଷ ହିଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ।

ଏହା ଜେଣ୍ଡର ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଥିବା ଓ ବିବିଧଙ୍କ ବୃତ୍ତି ଅଞ୍ଚଳରେ ଅଧିକ ଚିନ୍ତିତ, ମିଳିତ ସହଯୋଗରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଓ ପ୍ରସାର ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲୁ ରହିଛି। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶା ସ

ଗୁଡ଼ିକରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ସଂଗଠନର ବଜାର ତଥ୍ୟ, ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ, ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଲାଭଜନକ ମୂଲ୍ୟ, ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଆୟର ଉପଯୁକ୍ତ ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଏଥିରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଉଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ରାଜ୍ୟର ବ୍ଲକର ୭୨ଟି ବ୍ଲକରେ ୧୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ୧୦୦୦ ହେକ୍ଟରରୁ ଅଧିକ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଉଛି । ଚାଷୀମାନେ ଉନ୍ନତ ଜାତିର ଓ ଉନ୍ନତ ବିଧିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି ।

ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳର ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ଫଳରେ ମାଟିର ଉର୍ବରତା ଓ ଜୈବିକ ଗୁଣ କମିଯାଇଥିଲା । ଅଧିକ ପ୍ରୟୋଗ କରି ଆସୁଥିବାରୁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ଧାରାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାକୃତିକ କୌଶଳରେ ଜୈବିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ କରିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଛି । ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଧାଡ଼ିରୁଆ, ସିଧାବୁଣା, ମିଶ୍ରଚାଷ, ଲାଇନ ଟ୍ରାନ୍ସପ୍ଲାଣ୍ଟେସନ ପଦ୍ଧତି, ମିଶ୍ରିତ ଓ ଅନ୍ତର୍ବର୍ତ୍ତୀ ଫସଲ ଆଦି କୌଶଳରେ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଉଛି । ସେହିପରି ଜୈବିକ ସାର ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଘନଜୀବାମୃତ, ଜୀବାମୃତ, ବୀଜାମୃତ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଜୈବିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କୌଶଳ ଶିଖାଇବାରେ ସହାୟତା ମିଳୁଛି । ଚାଷୀମାନେ ଦେଶୀ, ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ ଜାତିର ବିହନରେ ମିଶ୍ରିତ ଭାବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଜମିରେ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ଫଳରେ ଚାଷିବା ଖର୍ଚ୍ଚ କମିବା ସହ ଲାଭ ହେଉଛି । ସେହିପରି ଧାଡ଼ିରୁଆ ଓ ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷକରି ଚାଷୀମାନେ ବେଶ୍ ଅଧିକ ଅମଳ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ମିଶନର୍ ମିଲେଟ୍ ଯୋଗୁଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଉତ୍ପାଦିତ ଫସଲର ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବା ସହ ମଣ୍ଡି ମାଧ୍ୟମରେ କିଣିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଉପଯୁକ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ପାଉଅଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଆୟରେ ବୃଦ୍ଧି ଏହି ଯୋଜନାର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଦିବାସୀଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଛି ।

ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ଚାଷୀମାନେ ପାରମ୍ପରିକ ଚାଷ ଓ ଧାନଚାଷରେ ମାଟି ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁଁ ଅଧିକ କ୍ଷତି ସହୁଥିଲେ । ମିଶନର୍ ମିଲେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଜୈବିକ ପ୍ରଣାଳୀର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଏବଂ ଜୈବିକ ଖତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଦିଆଯିବାରୁ ସେମାନେ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ କୀଟନାଶକ ବଦଳରେ ଜୈବିକ ଖତକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ସେହିପରି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ କୌଣସି ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ୁନଥିବାରୁ ଏହାର ଚାଷ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସାୟନିକ ମୁକ୍ତ ରହୁଛି । ଫଳରେ ଚାଷ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ ଏବଂ ମିଶ୍ରିତ ଚାଷରେ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ଏଥିରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହାର ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଭାବ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗରୁ ନିବୃତ୍ତ କରାଉଛି । ଏହି ଚାଷ ମାଧ୍ୟମରେ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକ ରାସାୟନିକ ମୁକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକୁ PM ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରାଯାଉଅଛି ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ଅଞ୍ଚଳର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକ ବିହନକୁ ପୁନର୍ଜୀବିତ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକ ଜୈବିକ ଉପାୟରେ ଏକକ ଫସଲ ଚାଷ ପୂର୍ବ ପ୍ରଚଳନ ହେବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ସେହିପରି ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକର ଚାଷ ନଷ୍ଟ ପ୍ରଚଳନ ବିଲୁପ୍ତ ହେବାକୁ ବସିଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ରହିଥିବା ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ ଲୋପ ପାଇବାକୁ ବସିଥିଲା । ମିଶନର୍ ମିଲେଟ ମାଧ୍ୟମରେ ବିହନ ବିବିଧତା ରକ୍ଷା ପାଇଁ କରାଯାଇ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଚାର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି ।

ମିଲେଟ୍ ମିତ୍ର - [illegible]

[illegible]

ଚାଷୀମାନେ ନିଜର ନିଜର ଜମିରେ ପାରମ୍ପରିକ ଜ୍ଞାନ ଅନେକ ଓ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଜୈବିକ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ବିହନ ଗୁଡ଼ିକରେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ମାଟିର ଚାଷ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ପରୀକ୍ଷଣ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ଧାନର ସବୁ ଗୁଣଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଚାଷୀମାନେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ନିୟମ, ଟେକ୍ନୋଲୋଜିରେ ବା ଏସ୍.ଆର୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତିରେ ମାଟିର ଚାଷ କରିବାକୁ ଯେତେବେଳେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲା ସେତେବେଳେ କେହି ଏଥିପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ । କାରଣ ମାଟିରୁ ଏକ ବିଘା ଜମିରୁ ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ମାଟିରେ ଭଲ ଫସଲ ହେବନି ବୋଲି ଭାବୁଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଚାଷୀମାନେ ପ୍ରଥମ ବର୍ଷରେ ଏସ୍.ଆର୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜାଣିବାକୁ ଦୁଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଚାରା ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଚାରା ରୋପଣ, ଜଳ ପରିଚାଳନା ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟମାନ କଲେ । ସେ ଜମି ରୋପଣ ପରେ ଦେଖିଲେ ଚାରା ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନେ ଏଥିରୁ ଭଲ ଫସଲ ହେବ ନାହିଁ ବୋଲି କହୁଥିଲେ । ମାତ୍ର ୧ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଚାରା ଗୁଡ଼ିକ ବଢ଼ି ସେତେବେଳେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିଆରିଟି ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗଛରୁ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକରେ ୬୦ରୁ ଅଧିକ ଗେଣ୍ଡା ଦେଖି କିଆରିଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ୟାମ ଦେଖାଗଲା, ଚାଷୀମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେ ଏକ ଏକର ଜମିରେ ବର୍ଷା ନିର୍ଭରକୁ ଅଧିକ ମାଟିର ଫସଲ କଲେ ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଚାଷୀମାନେ ସର୍ବାଧିକ ଥିଲା । ଏହାପରେ ଏହି ଚାଷ ପଦ୍ଧତିରେ ସେ ଏସ୍.ଆର୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତିରେ ପ୍ରଥମ ଫସଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ପାଇଲେ । ସେ ଜାଣିଲେ ଯେ, ସେଥିପାଇଁ ଚାଷୀମାନେ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୋଗିତା ଅନୁସାରେ ଏବଂ ପାଣି ନିୟମିତ ଜମି ଅନେକ ଦେଖାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ଜମିରେ ଅନେକ କୀଟର ଉପସ୍ଥିତି । ପରେ ଚାଷୀମାନେ ଦୁଇ ଅନୁଭବ ଓ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ବର୍ଷା ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରୁ ଏବଂ ଧାନ ଜମିରେ କମ ପାଣିକୁ ଉଚିତ ସମୟରେ ଦେଇ ଜମାଇବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଏସ୍.ଆର୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତି ଚାଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସୁବିଧା ଦେବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଛି ।

ମାଟିର ଚାଷ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କ ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ସେମାନେ ଦେଶୀରୁ ଧାନ ଏବଂ ମାଟିର ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି । ସେ ୫ ପ୍ରକାରର ମାଟିର ଚାଷ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିରୁ ୪ ପ୍ରକାରର ମାଟିର ମଞ୍ଜି, କାକୁଡ଼ି, ଲାଉ ଓ କଖାରୁ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଏହି ପ୍ରକାର ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ମାଟିର ଚାଷରେ ଗୁଡ଼ିକୁ ସେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ପ୍ରୟୋଗ ମଧ୍ୟ କରିବେ । ଚାଷୀମାନଙ୍କର ଗୁଡ଼ିକୁ ଜୈବିକ ଉପାୟ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ଲାଭ କରିଥିଲେ । ନିଜର ନିଜର ଜମିରେ ଜୈବିକ ମାଟିର ଚାଷକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଲୋକଙ୍କ ଆଗ୍ରହ ଅଧିକ ହେଲା । ସେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଜୈବିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଅନେକ ଉପକାର ହୋଇଛି ଏବଂ ଚାଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କରିପାରିବେ । ଏହା ଜମିକୁ କେବଳ ଅଧିକ ଉର୍ବରତା ଦେବ ନାହିଁ ବରଂ ଏହି ଜମିର ଓ ଚାଷୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ମଧ୍ୟ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବ । ସେହିପରି ଚାଷୀମାନେ କେବଳ ଫସଲ ଏବଂ ଉତ୍ପାଦନର ଅଧିକ ଜୈବିକ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ସୁସ୍ଥ ପ୍ରକୃତି ଓ

ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ପ୍ରସାର କଲେ ଚଣ୍ଡପାଣି

କରଡ଼: ଟାବାଙ୍ଗର ସୁରକ୍ଷାଣି ବଳେଶ ତଣ୍ଡି ଚାଷୀ ଚଣ୍ଡପାଣି ପ୍ରଧାନ । ଚାରିକିଲୋ ଦୂରତା କରିବା ଟାବାଙ୍ଗରେ ଜନଜାତି ବିଷୟକ ଗବେଷଣା ଏବଂ ଶିକ୍ଷଣ ସେବାରେ ଟାବାଙ୍ଗରୁ ଦୂରରେ ଏବଂ କରିକାଳିଆରୁ ୧୨ କିଲୋମିଟର ଦୂର ଜଙ୍ଗଲାକୀର୍ଣ୍ଣ ପାହାଡ଼ରେ ଏହାର ଅବସ୍ଥିତି । ଏହି ଗାଁର ଚାରିପଟେ କରଡ଼, ଭଲୁଡ଼, ବଣଲ, ବନ୍ଧୁଆଲା ଆଦି ଛଅଟି ଟାବାଙ୍ଗରେ ୬୦ଟିରୁ ଅଧିକ ଚାଷୀ ପରିବାରରେ ଜନଜାତି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଧିକ ଭାବେ ବସବାସ କରନ୍ତି, ସୁରକ୍ଷାଣର ଆଉ ଗଣ୍ଡ ଜାତିଙ୍କ ବସତି । ଫେରାଇବା ମାନବତା ଓ ଚାଷିକଲାଳେ ଗାଁରେ ଟାବାଙ୍ଗର ଭାତ ଅଧିକ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏହି ଟାବାଙ୍ଗର ଲୋକମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ମାଣ୍ଡିଆର ବ୍ୟବହାର ରହିଆସିଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ପୁରୁଣା ପରମ୍ପରା ଜିଇଁ ରଖି ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ନିରନ୍ତର କରିଆସୁଛି । ସେହି ହିସାବରେ ଚଣ୍ଡପାଣି ମଧ୍ୟ ଧାନ ଚାଷ ଓ ପନିପରିବା ଚାଷ ସହ କିଛି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିଆସୁଛି । କେବଳ ଉନ୍ନତମାନର ମାଣ୍ଡିଆକୁ କେବଳ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ କରୁଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଟାବାଙ୍ଗର ଚାଷୀମାନେ ଅଳ୍ପ ଭାବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ କିଛିର କୌଣସି ସୁବିଧା ନଥିବାରୁ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନାମାନେ ପାଇଁ କମ୍ ରହୁଥିବା ଯୋଗୁଁ କିଛି ଅଂଶରୁ କେବଳ ଘରୋଇ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସେତିକି ଚାଷୀଙ୍କ ସେତିକି ପରିମାଣରେ ହିଁ ଚାଷ କରୁଥିଲେ ।

୨୦୧୮ ମସିହାରେ ସରକାର ଓଡ଼ିଶା ଏହି ଟାବାଙ୍ଗରେ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିବା କୌଶଳ ପାଇଁ ପ୍ରବୃତ୍ତିତ କଲେ । ଚାଷୀମାନେ ଧାନ ଚାଷରେ ଅଧିକ ଲାଭଜନକ ହେଉଥିବାରୁ ପ୍ରଥମରୁ ଭାବେ ପରେ ତାହା ଏଥିପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । ଧାନ ପରି ମାଣ୍ଡିଆର ବିକ୍ରି ସୁବିଧା ନାହିଁ ଏବଂ ଠିକ୍ ଭାବେ ଦର ମିଳିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଲୋକମାନଙ୍କର ଧାରଣା ରହିଥିଲା । ସେବେ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ରାଶିକୁ ସହାୟତା ପାଇଁ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଇବା ଦେବେ ବୋଲି ପାଇଁ ପ୍ରଚାର କରାଗଲା । ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆର ଉନ୍ନତ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିର ଚାଷ ବିଷୟରେ ତାଲିମ୍ ଦିଆଯିବା ସହ ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କିପରି କରାଯିବ ତାହା ବତାଇ ଦିଆଗଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଷୀମାନେ ନିଜ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । ୨୦୨୦ ମସିହାରେ ଚେତେଗାଁଲେର ଚଣ୍ଡପାଣି ମଣ୍ଡଳୀ ଲାଗିଲା ଏବଂ ଜମି ଓ ପୂର୍ବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ପ୍ରଥମ ଦେଖାଗଲା । ଲୋକମାନେ ସେମାନଙ୍କର

ମିଳୁଥିବା ଯୋଗୁଁ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ପାଉଥିଲା। କାଳକ୍ରମେ ହେଲା । ଏହାରି ସମୟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପୁଷ୍ଟିହୀନତାକୁ ଏଡ଼େଇ ପାରିଲେ।

୨୦୨୦। ୨୨ ମାଣ୍ଡିଆ ବେଳକୁ ଗ୍ରାମର କିଛି ଚାଷୀ ନିଜର ନିଜର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କରି ବେଶ୍ ଲାଭବାନ ହୋଇ ପାରିଲେ । ସେହିପରି ଅଞ୍ଚଳ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ହେବା ଏବଂ ସରକାରୀ ମୂଲ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଯେ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଆମ ଚାଷୀମାନେ ଏଥିପ୍ରତି ପ୍ରଭାବିତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେଣୁ ବଙ୍ଗଳାଣୀ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସଂସ୍ଥା ଅନୁଷ୍ଠାନ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ମାନଙ୍କୁ ସେହି ନିଜର ଏକ ଏକର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ କହିଥିଲେ । ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମୀମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ଏହି ବର୍ଷରେ ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଦେଖିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ଓ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପଦ୍ଧତିରେ କିପରି ଅଧିକ ଅମଳ ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଏକର ପିଛା ହାରାହାରି ଟଙ୍କା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ସହାୟତା ମିଳିବ ସେହି ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ ।

ବଙ୍ଗଳାଣୀ ନିଜର ଏକ ଏକର ଜମିରେ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପଦ୍ଧତିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ସଂସ୍ଥାର କର୍ମୀମାନେ ତାଙ୍କର ପାଖେ ପାଖେ ରହି ସବୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ, ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ଘାସ ବାଛିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ସେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସବୁ କାମ କଲେ । କିଛି ଦିନ ପରେ ତାଙ୍କର ମାଣ୍ଡିଆ କେଉଁ ବେଶ୍ ଭଲ ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଏକ ଗୁଛିରେ ୨୦ରୁ ଅଧିକ ପିଲା ଆସିଲା । ତାଙ୍କୁ ଏହି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରି ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟ ହେଲେଣି ଜୈବିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଅଧିକ ଦାମରେ ଚିଲା ଉନ୍ନତିର ଅନୁଭୂତି ତାଙ୍କର ରହିଛି । ସେହି ଏକ ଏକର ଜମିରୁ ସେ ୧୫ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲରୁ ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ ପାଇଁ ନିଜର ନିଜର ମାଧ୍ୟମରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅମଳ ଯାଏ ହୋଇଥିବା ବିଷୟ ଜାଣିଥିଲେ । ସେଣୁ ଅମଳ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କିଛିଟା ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ସେ ହିସାବ କରି ଦେଖିଲେ ଯେ, ଏକ ଏକର ଜମିରେ ଏହି ଚାଷରୁ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳିଛି । ସେ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ମାଣ୍ଡିଆକୁ ୩୫୦୦ ଟଙ୍କା ଦରରେ ସେ ୧୦ ହଜାର ୫୦୦ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ । ସେହିପରି ଧାନ ଚାଷ କରିଥିଲେ ୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ । ଏତଦ୍ବ୍ୟତୀତ ଏଥିରେ ବିହନ, ଖତ ବା କୀଟନାଶକ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିନଥିଲା । ସେ ଧାନ ଚାଷ କରିଥିଲେ ସେହି ଜମିରୁ ଅଧିକ ହେଲେ ୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଧାନ ପାଇଥାନ୍ତେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ୧୫ ହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଏହାଛଡ଼ା ଜମି ଭୂମିର ଉର୍ବରତା ହୋଇଥିବାରୁ କମ ଠିକ୍ ଭାବେ ନହେଲେ ଧାନ ଚାଷରେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ କଷ୍ଟ ସହିବାକୁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ବର୍ଷା କମ୍ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ ବିଶେଷ କ୍ଷତି ହୋଇ ନଥାଏ ।

ଧାନ ଚାଷଠାରୁ ସେ ପ୍ରାୟ ୨ ଏକର ଜମିରେ ଉନ୍ନତ କରିଛନ୍ତି, ଓ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ଷକୁ ୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲରୁ ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ଚାଷ ଏକ ଲାଭ ଜନକ ଚାଷ ହୋଇ ତାଙ୍କର ଜୀବନଧାରା ହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ମତରେ ଏହି ଚାଷ ସୁଧି ସରକାର ଦୃଷ୍ଟି ଦିଅନ୍ତି ଚିନ୍ତାକୁ ତାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ହୋଇ ପାରିଛି । ତାଙ୍କର ଜମି ପଡ଼ି ରହୁଥିବା ଆଖପାଖ ଜମି ଭୂମିର ପାଇଁ ଧାନ ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଉତ୍ତମ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଅଧିକ କରାଯାଉଛି ।

ମାଣ୍ଡିଆ ମା ମାଳତୀ

ଚନ୍ଦ୍ରପୁର-ବିଷମକଟକ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ାରୀ ଛକ ନିକଟରେ ଥାଇକଚେରୀ ଗ୍ରାମ ୪ ଏକର ଜମିରେ ମାଳତୀ ପୁଟ୍ଟାଙ୍କ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର । ମାଳତୀ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ଘରୁ ସକାଳରେ ଏହି କ୍ଷେତରେ ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ଏହି କ୍ଷେତଟି ହିଁ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଏକମାତ୍ର ରୋଜଗାରର ଉତ୍ସ ଓ ଖାଦ୍ୟର ସଂସ୍ଥାନର । ବର୍ଷା ଓ ଶୀତଦିନରେ ମାଳତୀ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଏଠାରେ ଧାନ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପନିପରିବା, ରାଶି, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ବୋଡ଼ା ଓ ମକା ଆଦି ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ନିଜ ପରିବାରର ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ସହ ଘର ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇବା ପାଇଁ କିଛି କିଛି ବିକ୍ରି ମଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ବର୍ଷସାରା ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ବରଗଡ଼ା, ବିରିହ ଆଦିକୁ ଘର ଓ ପଡ଼ୋଶୀ ସାମଗ୍ରୀ ହୋଇଥାଏ । ତେବେ ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ମେହନତ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ଜମିଟି ଜଙ୍ଗଲ ନିକଟରେ ରହିଥିବାରୁ ଶିକାରୀ ଜନ୍ତୁ, ମାଙ୍କଡ଼, ଘୁଷୁରି ଆଦି ଆସୁ ଓ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅନ୍ତି, ଗୁଡ଼ା ପାଇଁ ରାତିରେ ଜଗିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଫେଲୁ ରାତି ବର୍ଷ ଧରୁ ଉପରେ ଲୁହିଆ ଘରେ ଏ ଖଣି ଚାଲିବାକୁ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୨୦ ବର୍ଷ ମହିଳାଙ୍କ ବଡ଼ା ଗ୍ରୁପ ବିଷୟରେ କୁହ, ଆସନ୍ତା ନିଜର ନିଜର ସ୍ୱରଭେଦ କରିଥିବା ପ୍ରାୟ ହେଲା ଏବଂ ତାହା ମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଗଲା । ଆଗରୁ ମାଳତୀଙ୍କ ଗ୍ରାମ ୩୦ ବର୍ଷ ଧରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଛାଡ଼ି ଥିଲେ ମାତ୍ର ୨୦ ବର୍ଷ ହେଲାଣି ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଚାଷ ପଦ୍ଧତି ଅଧିକ ସୁବିଧା ହେଉଥିଲା । ବଜାରରେ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ସୁବିଧାଟି, ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ବାଗ ଉପରେ ଅଧିକ ଧାନ ଦେଉଥିଲେ । ତେବେ ଏହି ବାଗରେ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଜମିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଥିଲା ବିଶେଷ ଲାଭଜନକ ହେଉ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାହା କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନଥିବାରୁ ତାହା କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ବାଗରେ କିଛିଟା କୌଣସି ବଜାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚାଷୀମାନେ ପାଇ ନ ଥିଲେ । ତେବେ ମିଶନ ମିଲେଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ ଭଲ ଦାମ ମିଳିଥାଏ ଓ ସରକାରୀ ମଣ୍ଡିରେ ବିକ୍ରି କରିବାର ସୁବିଧା ମିଳିବାରୁ ତାହା ମାନଙ୍କୁ ଉତ୍ସାହ ମିଳିଲା । ଏଥିପାଇଁ ସେ ସୁବିଧାର କିଛି କିଛି କଥା ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ମମତା ଓ ଅନ୍ୟ ସାନ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରି ଏହା କମିଟିକୁ ସହଯୋଗ ଯୋଗାଇଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ମୀମାନେ ନୂତନ ଉନ୍ନତ କୃଷି ଚାଷ ପାଇଁ ନୂତନ ସୁବିଧାରେ ଦେଶୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ପାରମ୍ପରିକ ଭୂମିକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉନ୍ନତ କୌଶଳରେ ଏସ୍.ଆର୍.ଆଇ ବା ଧାଡ଼ିପ୍ରଣାଳୀ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷକଲେ କିପରି ଚାଷ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ କମିବ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ମିଳିବ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଗଲା । ସେ କିପରି ୨ ଏକର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ କେଉଁସବୁ ରାସାୟନିକ ପ୍ରଯୁକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ ବରଂ ଗୋବର ଖତ, ଜୀବାମୃତ ଓ ଜୈବିକ ଖତର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଅମଳ ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ସେ ଜାଣିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେ ଉନ୍ନତ କିସମର ମାଣ୍ଡିଆ ବିହନ ଯୋଗାଇ

ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଗଛ ରୋପଣ ପରେ ପ୍ରତିଟି ଗଛରୁ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେବା ସହ ଗଛ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲା । ଗଛ ଲଗାଇବା ପରେ ଘାସ ବାଛିବା ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ସବୁ କୃଷକ ସମୂହମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇ ଏକ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଦଳ ମଧ୍ୟ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ମମତା ପ୍ରଥମ ଥର ଏହି ଚାଷ କରୁଥିବାରୁ ସଦା କର୍ମୀମାନେ ନିୟମିତ ଭାବେ ଯୋଗାଯୋଗ ରଖି ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ । ଗୋବର, ଜୀବାମୃତ, ବିଭିନ୍ନ ଘନଜୀବାମୃତ ଆଦି ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ମଧ୍ୟ ଶିଖାଇ ଦେଲେ ।

ମମତା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସହ ନିଜ ଜମିରେ ଅନ୍ୟ ଫସଲ ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରିଥିଲେ । ଚାଷ ପାଇଁ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଅନ୍ୟ ଫସଲ ଭଲ ହୋଇଛି ବୋଲି ସେ କହନ୍ତି । ଗାଁର ଓ ଆଖପାଖ ଗାଁର ଲୋକମାନେ ଏହାକୁ ଦେଖି ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ବିଷୟରେ ସେ ଅନ୍ୟ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସେବେଠାରୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି । ଆଗାମୀ ବର୍ଷକୁ ସେ ଅଧିକ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଅନ୍ୟ ଚାଷ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରୁଛନ୍ତି । ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଗାଁର ମହିଳାମାନେ ଏକାଠି ହୋଇ ଜୈବିକ ଉପାୟରେ ଚାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ।

ଲୋକ ଗୀତରେ ମାଣ୍ଡିଆ

ଓଡ଼ିଶାରେ ସର୍ବାଧିକ ଚାଷ ହେଉଥିବା ଦାନାଜାତୀୟ ଫସଲ - ରାଗି ବା ମାଣ୍ଡିଆ । ଓଡ଼ିଶାର ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳ କୋରାପୁଟ, ମାଲକାନଗିରି, ରାୟଗଡ଼ା ଆଦି ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ହେଉଥିବାରୁ ଏହା ସେଠାକାର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆର ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ଥିବାରୁ ପାରମ୍ପରିକ ଏହା ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳର ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଭାବରେ ପରିଚିତ ଥିଲା । ଲୋକଗୀତରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କ ଆଦର ଓ ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ସେମାନେ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଏହା ଚାଷ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣାଞ୍ଚଳର ଆଦିବାସୀ ଲୋକଗୀତରେ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ହିସାବରେ ଏହା ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇ ଆସୁଛି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଓ ଅମଳ ପରେ ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରାଯାଏ । ଏହି ଉତ୍ସବରେ ସମସ୍ତ ଲୋକ ଏକାଠି ହୋଇ ନାଚଗୀତ କରନ୍ତି । ଏଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆର ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପରେ ଗୀତ ଗାଆନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପେଜ, ପିଠା, ଲଡୁ ଆଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଖାଆନ୍ତି ।

ମୂଳିଆ ପ୍ରଧାନଙ୍କ ମାଣ୍ଡିଆ ଖେତ

ରାୟଗଡ଼ା ବ୍ଲକ୍ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପଞ୍ଚାୟତ ମୁଣ୍ଡୁଲୁମା ଗାଁର ଯୁବଚାଷୀ ମୂଳିଆ ପ୍ରଧାନ । ପାହାଡ଼ର କୋଳେ ଅବସ୍ଥିତ ଏହି ଗାଁରେ ସେ ଏକର୍ ଜମିରେ । ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଥିଲା । ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ଅମଳରେ ସେମାନେ ବର୍ଷ ପ୍ରତି ଜମିରେ ଚାଷ କରି ଖୁସିରେ ଓ ବଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଜମି ଭାଗ ଦେଉଥିଲେ ସେମାନେ ସେ ଗାଁରେ ରହି ତାଙ୍କର ଜୀବିକା ପାଇଁ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲେ । ପୂର୍ବରୁ ସେ ଧାନ ସହ ଝୁଣ୍ଟି, ଧାନ, ଡାଲିଜାତି ଆଦି ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ପରିବାରରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଇବା ଅଭ୍ୟାସ ଥିବାରୁ କିଛି ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ୫୦ ଡିସି ଜମି ଓ ଘର ପାଖ ଜମିରେ କିଛି କିଛି ପରିମାଣ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କିପରି ଅଧିକ ଅମଳ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ଅବଗତ ନଥିଲେ । ୨୦୧୮ ମସିହାରେ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଓଡ଼ିଶା ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନ୍ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ସେତେବେଳେ ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ନୂତନ ଆଶା ସଂଚାରିତ ହେଲା ଏବଂ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହ ଦେଖାଇଲେ ।

ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନର କର୍ମୀମାନେ ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ନିୟମିତ ଯୋଗ ଦେବା ସହିତ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ବିଷୟରେ କିଛିକୁ କଥା ଜାଣିଲେ । ଏଥିରୁ ସେ ପାରମ୍ପରିକ ଉପାୟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ଜମିରେ ଚାଷ କରି ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣି ଦେଉଥିଲେ । ସେଥିରୁ ବିଶେଷ ଲାଭ ହେଉ ନଥିଲା । ଏବେ ମିଲେଟ୍ସ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ କିପରି ଉନ୍ନତ ବିଧିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିହେବ ସେ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଉନ୍ନତ କୌଶଳ ବିଷୟରେ ଚାଷ କରିବା, ବିହନ ଶୋଧନ, ନର୍ସରୀ, ଟ୍ରାନ୍ସପ୍ଲାଣ୍ଟେସନ ବା ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତି ଓ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପ୍ରଣାଳୀରେ ରୋଇବା, ବିହନ ବିଶୋଧନ କରିବା, ଜମିରେ ଜୈବିକ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ନକରି ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା, ଜମି ଠିକ ଭାବେ ଦେଖାଶୁଣା କରିବା, ଘାସ ବଛା ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରି କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କ ମନରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି କଲା । ସେହିପରି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉନ୍ନତ ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା, ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ଓ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯିବା, ସରକାର ମଧ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାରୀ ଦରରେ ମାଣ୍ଡିଆ କିଣାଯିବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ କଲା ।

ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ସେ ଜମିର ଏକ ଏକର ଜମିରେ ଧାଡ଼ିବୁଣା ପ୍ରଣାଳୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ସାଙ୍ଗ ସୁଦ୍ଧା କିଛି ଯାଇଥିବା ପରାମର୍ଶ ଅନୁଯାୟୀ ଠିକ୍ ସମୟରେ ବର୍ଷା

ଅମଳରେ, ଘଣ୍ଟି ବଦଳରେ, ଘାସ କାଟିବା, ଶସ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଆଦି କାମ କଲେ । ସେହି ବର୍ଷ ସେ ୩ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲରୁ ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ । ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଜମିରେ ସେ ମାତ୍ର ୨ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ମାଣ୍ଡିଆ ପାଉଥିଲେ । ଏହା ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ କଲା । ପରବର୍ଷ ସେ ୨ ଏକର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ପାଖ ଗାଁର ଶିକ୍ଷକ ଆଦି ଧାଡ଼ିବୁଣା ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କଲେ । ନିଜର ଗାଁର ଅନେକ ଅଧିକ ଜମିରେ ଏହି ପଦ୍ଧତି ଚାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ । ସେମାନେ କେତେକ ଜଣ ୨୦ଜଣ ଅଧିକ ଧାଡ଼ିବୁଣାରେ ଚାଷକରିବାକୁ ଶିଖିଲେ । ସେ ପ୍ରାୟ ୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ । ତାଙ୍କର ମାଣ୍ଡିଆ କିଛି ବର୍ଷ ଧରି ଭଲ ଦାମ ପାଉଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରୁ ଅଧିକ ରୋଜଗାର ମିଳିବା ଦେଖି ସେ ଗାଁରେ ଅନ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଚାଷ କଲେ । ଗାଁରେ ଗାଁରେ ବୁଝିବା ମାଣ୍ଡିଆକୁ ନିଜେ ଖାଇବା ସହିତ ବଜାରରେ ବିକ୍ରି କରି ଲାଭ କମାଉଛନ୍ତି ।

ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ମହିଳାମାନଙ୍କ ରୋଜଗାରର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ମାଧ୍ୟମ ପାଲଟିଛି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ସେ ବେଶ୍ ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଦେଖାଦେଖି ଗାଁର ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଏବେ ସେ ଏଥିରୁ ଅଧିକ ୫୦ ହଜାରରୁ ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଛନ୍ତି ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଜଡ଼ିତ ଲୋକଙ୍କ ନେଇ ପୂଜା ପର୍ବ

ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣା ପର୍ବ – ମାଣ୍ଡିଆ ଜଡ଼ିତ ଲୋକଙ୍କ ନେଇ ଆଦିବାସୀ ସମାଜରେ ଅନେକ ପୂଜା ପର୍ବ ରହିଛି । ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣା ପର୍ବ ପାଳନ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଜମିରେ ଭଲ ଅମଳ ହେଉ ବୋଲି ପୂଜା କରାଯାଏ ।

ନୂଆଖାଇ ପର୍ବ – ଆଦିବାସୀ ଲୋକମାନେ ନୂଆ ଅମଳ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ପର୍ବ ପାଳନ କରନ୍ତି । ଏହି ପୂଜା ନ କରି ନୂଆ ଖାଇବା ଅନୁଚିତ ବୋଲି ଲୋକଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସ ।

ପୂଜା ପର୍ବ – ଆଦିବାସୀ ଲୋକମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ, ସୁଆଁ, କୋଦୁଅ ଆଦି ଦେବାଦେବୀଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି । ଏହି ପୂଜାରେ ଲୋକେ ନାଚ ଓ ଗୀତ କରନ୍ତି ।

ପୁଣି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଦାଳମଣି

ଟିକାବାଲି ବ୍ଲକ୍ କଇଁରିଆ ଗାଁର ଚାଷୀ ବସନ୍ତ ଦାସ ଦାଳମଣି ଦେହେରା । ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ନିଜ ଜମିରେ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଛାଡ଼ିବାର କାରଣରେ ସେ କହନ୍ତି ଯେ - ବେଶି ବର୍ଷ ହେଲା କଥା ନୁହେଁ, ମାତ୍ର ୩୦ ରୁ ୪୦ ବର୍ଷ ତଳେ ସେତେବେଳେ ସର୍କାରୀ ଧାନ ଆସି ନଥିଲା, କି ବିଲରେ ସାର ଔଷଧର ବ୍ୟବହାର ବିଶେଷ ନଥିଲା । ଲୋକମାନେ ବେଶି ବିଲମାନରେ ଚାଷ କରୁଥିଲେ ଓ ମାଣ୍ଡିଆକୁ ପ୍ରଧାନ ଶସ୍ୟ ଭାବେ ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ଝରି, କୋଳଥ ଆଦି ଅନେକ ପ୍ରକାରଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶି ମଧ୍ୟ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଯୋଗର କୌଣସି ସୁବିଧା ନଥିଲା, ଅନ୍ୟତ୍ର ଯିବା ଆସିବା ଅସୁବିଧା ଥିଲା । ତେଣୁ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ମହାମାରୀ, ଖରାଦିନେ ଜଳ ଅଭାବ ଆଦି ଦେଖାଦେଉଥିଲା । ଫଳରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଓ ଅସୁବିଧା ବହୁତ ଥିଲା । ସେ ସମୟରେ କେବଳ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ହୋଇ ପାରୁଥିଲା । ତେଣୁ ଲୋକମାନେ ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ଜାଉ ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ଖାଇ ବଞ୍ଚୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ସରକାରୀ ଧାନ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଓ ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ତାପରେ ମାଗଣା ଚାଉଳ ଯୋଜନାରେ ଧାନ ଚାଷ ପୁଣି ବଢ଼ିଚାଲିଲା । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାନ ଚାଷ ପାଇଁ ନାନା ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା । ଚାଷୀମାନେ ଧୀରେଧୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ଚାଷ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା କମାଇଲେ । ଏପରିକି ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ମାଣ୍ଡିଆର କୌଣସି ବିହନ ସାଇତି ନଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପୈତୃକ ପିଢ଼ି ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ବିହନ ନଷ୍ଟ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ କୌଣସି ଅର୍ଥ ନଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ ବିହନ କିଣି ପାରନ୍ତେ । ଫଳରେ ପ୍ରାୟ ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ଆଦିଙ୍କୁ ପାଳନ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଚାଷୀମାନେ ଧୀରେ ଧୀରେ ସେହି ଚାଷ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ୧୦ ବର୍ଷ ହେବ ଏହି ଗାଁରେ ମାଣ୍ଡିଆ, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ଚାଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋପ ପାଇଥିଲା ।

ତେବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଛାଡ଼ିବା ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପରମ୍ପରା ରହୁଥିବା ମାନବୀକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଲୋକମାନେ ଏହାର ସ୍ୱାଦ ଭୁଲିବା ପାଇଁ ଲାଗୁଥିବାରୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଖାଉଥିବେ ଅନ୍ୟ ଗାଁରୁ ଆଣି ମାଣ୍ଡିଆ ଜାଉ ପିଉଥିଲେ । ବର୍ଷା ଦିନେ ଧାନର ଅଭାବ ହେଲେ ଆଜି ପରି ମାଣ୍ଡିଆ ପିଠା କରୁଥିଲା । ଗତ ବର୍ଷ ଦେଖି ଗୁଣ୍ଡିକ ଉଛିତ ମାଣ୍ଡିଆ ପିଠା ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ଏହାକି ଚାଷ ପାଇଁ ଭଲ ଲାଗେ ବୋଲି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ଗତ ବର୍ଷ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ କେତେ ଚାଷୀ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେବାରୁ ନଳନୀଙ୍କ ପରି ଅନେକ ଚାଷୀମାନେ ପୁନର୍ବାର ଏହି ଚାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ । ସେଁ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିବା ଗଡ ଏକର ଜମିରେ ନଳନୀଙ୍କ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଆରମ୍ଭ କଲେ । କେତେ ଦିନରୁ ନଳିନୀ ମାଣ୍ଡିଆ ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ପୁରୁଣା ଚାଷୀ ଯୋଗୁଁ ନଳନୀଙ୍କର ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଆଡ଼ଦିଗରେ ଦେବା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସେମାନେ ନୂଆ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଧାଡ଼ିରୁଆ ବା ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କଲେ କିପରି ଅଧିକ ଅମଳ ହେବ ସେ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଗଲା । ନଳନୀ ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କରି ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ୨୫ ଦିନିଆ ଚାରା ତାଙ୍କୁ ଧାଡ଼ିରୁଆ ପ୍ରଣାଳୀରେ ରୋଇଲେ । ଜମିଟି ପୂର୍ବରୁ ପଡ଼ିଆ ଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଭଲ ହେଲା । ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କରିବାକୁ ନଳନୀଙ୍କ ଆନନ୍ଦ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଏବେ କ୍ଷେତରେ ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ ପରେ ନଳନୀଙ୍କ ବେଶ୍ ଖୁସି । ଏବେ ସେ ସେହିପରି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ନିଜର ଜମିରେ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆର ବିହନ ପାଇଁ ନେଉଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସେ ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଗାଁର ଅନ୍ୟ ଚାଷୀଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଗୀତ

କାହୁ ଲୁଚେଇ ଦାଣ୍ଡୁ ଆମ ଚେଡ଼ି ବଳେଇ...
ଲୁଚେଇ ଚେଡ଼ି ବଳେଇ
ଚେଡ଼ି ଦିଲେଇ ଆମ୍ଭ ଭୁଲୁ ଦେଉଛେ
(ଆସ ଆସ ମାଣ୍ଡିଆ ଖୁଣ୍ଟି ଦିବା...
ମାଣ୍ଡିଆ ଖୁଣ୍ଟି ଦିବା
ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଇଲେ ଆମେ ଭୁଲୁ ହେବା)

କାହୁ ଲୁଚେଇ ଦାଣ୍ଡୁ ଆମ ଚେଡ଼ି ଛଡ଼ିଲା...ଚେଡ଼ି ଛଡ଼ିଲା
ଚେଡ଼ି ଦିଲେଇ ଆମ୍ଭ ଭୁଲୁ ଦେଉଛେ
(ଆସ ଆସ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା...
ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା
ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଇଲେ ଆମେ ଭୁଲୁ ହେବା)

କାଉଁରେ ବିଲୁଣିଲା ...ଚେଡ଼ି ପାଇ ଯାଇ
ଚେଡ଼ି ଖାଇ ଯେଉଁମାନେ ଭୁଲୁ ହେଉଛନ୍ତି
(ଝାଳକୁ ଗାଳେଇ ଘରି ମାଣ୍ଡିଆ ପେଜ ଖାଇବା
ମାଣ୍ଡିଆ ପେଜ ଖାଇଲେ ଭୁଲୁ ହେବା)
କାହୁ ଲୁଚେଇ ଦାଣ୍ଡୁ ଆମ୍ଭ ଲୁଣ୍ଡିଲା
ଝଙ୍କୁଆ ଚେଡ଼ି ଦୁଇଟି ବେରେଇଲା
(ଆସ ଆମରେ ମିଶିମିଶି ଯୋଡ଼ିକୁ ଦିବା
ଆସ ଆସ ଆମେ ମାଣ୍ଡିଆ ରୋପି ଦିବା)

ଆମ୍ଭ ବେରେଇଲିକୁ ...ଆମ୍ଭ ବେରେଇଲିକୁ
ନିଜ ବୁଦ୍ଧା ଲୁଚେଇ ଆମ୍ଭ ଭୁଲୁ ଦେଉଛେ
(ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଇଲେ ଆମରେ ଖୁସି ହେବା
ଦିନ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଆମରେ ଭୁଲୁ ହେବା)
(ନଳନୀନାଗ, କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ଚାଷୀ)

ଅଗ୍ରଣୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀ ସାବିତା ପ୍ରଧାନ

ରାଇକିଆ ବ୍ଲକ୍ ଦରେବଗଡ଼ା ପଞ୍ଚାୟତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ନୂଆପଡ଼ାରୁ ଆସି ୩୬ ବର୍ଷ ବୟସ୍କା ମହିଳା ଚାଷୀ ସାବିତା ପ୍ରଧାନ । ତାଙ୍କ କଥାରେ ଚାଷ ମାଣ୍ଡିଆ ହେତୁ ହେତୁ ସେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଠିକ୍ ଥିଲା । ସେଣୁ ଆଗ ଗାଁର ମାଣ୍ଡିଆ ଖେତର ଦେଖିବା ଲୋକ ଗୁଡ଼ିକ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିଥାଏ । ସେହି ବାସ୍ତବରେ ସାବିତ୍ରୀ ଅନ୍ତି ଜଣେ ମହିଳା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପୁଣି ପ୍ରଶଂସା ଦେଇ ଯେତେ ଅଧିକ ଦେଇଥାଏ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି । ସାବିତା ପରି ଜଣେ ମହିଳା ଚାଷୀଙ୍କ ପରିବାରକୁ ବହୁତ ପ୍ରେରଣା ଦେଉଛି । ସେମାନଙ୍କ ସହ ଜଣେ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷକ । ୧୦ ବର୍ଷ ଧରି ଶିକ୍ଷକତା କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ହାଇସ୍କୁଲ କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥିବା ପିଲାଙ୍କୁ ଟଙ୍କା ମାସକୁ ମାସ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେବା ପଡ଼େ ପାରିବାରିକ ସ୍ଥିତି । ଏଥିରେ ତାଙ୍କର ଉପାର୍ଜନ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ପୂରା ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ସେଣୁ ପରିବାର ବଳରେ ଚାଲିବା ନିଜେ ଚାଷରେ ଲାଗିବା ବୁଝିଲେ । ନିଜର ରହିଥିବା ୫ ଏକର ଜମି ମଧ୍ୟରୁ ୨ ଏକର ଧାନଚାଷ ଜମି ଓ ଅନ୍ୟ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ିଆ ରହିଥାଏ । ଏବେ ଜମିରେ ଧାନ ଚାଷ ସହ ଅନ୍ୟ ଜମି ଗୁଡ଼ିକରେ ହଳଦୀ, ଜୋଆର, କାନ୍ଦୁଲ, ମକା ଆଦି ସହ ଶିଖି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ପାଖରେ ବର୍ଷାଦିନିଆ ଓ ଶୀତଦିନିଆ ପନିପରିବା ଚାଷ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ହିଁ ପରିବାରର ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂରଣ କରନ୍ତି ।

ସାବିତା ଏହା ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ନିଜର ନିଜସ୍ୱ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥିଲେ । ସେହି ଗୁଡ଼ିକରେ ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଆଗକୁ ଆଣି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ଲାଭ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଅଧିକ ରୋଜଗାର ମିଳିବ ସେ ପରିବାରକୁ ବୁଝିଥିଲେ ଏବଂ ନିଜେ ସେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଦେଉଥିଲେ । ଏହାକୁ ଦେଖି ବହୁ ମହିଳା ଚାଷୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ । ସାବିତା ମଧ୍ୟ ନିଜ ଘର ପାଖରେ ଥିବା ଦେଢ଼ ଏକର ପଡ଼ିଆ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ । ପରେ ନୂଆକରି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସେ ପୂର୍ବରୁ ଚାଷ କିପରିକି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିଲେ । ସେହିପରି ବୀଜ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କରିବାରେ ଜମି ଚାଷ କରି ଦେଉଥିବା ଶ୍ରମ ଦେଉଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ସାଥୀ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଅନେକ ଉନ୍ନତ ଜାତ ହୋଇଥିଲା । ନିଜର ନିଜସ୍ୱ ମାଧ୍ୟମରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇ । ନିଜ ପରିବାରର ଉନ୍ନତ ବିକାଶ ଦିଗରେ ପରିଚିତା ଓ ଏସ୍.ଏମ୍.ଆଇ ପଦ୍ଧତିରେ କିପରି ଅଧିକ ଅମଳ କରିହେବ ସେ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇ ।

ସେହି ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଖା କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ଲୋକ ପାଇଁ ରୋଜଗାର ଯୋଗାଇ ସହାୟତା ଜାରିରଖିଥାନ୍ତି । ସେ ମାନଙ୍କର ରୋଜଗାର ଓ ମଜୁରୀ ଅର୍ଥ ବାବଦ କରିଥିଲା ମିଳିଲା । ଏହାପରେ ଜମିକୁ ଭଲ ଭାବରେ ହଳ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଥାନ୍ତି । ବିହନ ବାଛିବା ଏବଂ ରୋଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଜମିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି । ଏହାପରେ ଏହା ଜମିରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଚାଷ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଜମି ଗୁଡ଼ିକ ୧୫ ଦିନର ହୋଇଥିବା ଧାରେ ବଢ଼ ଗୁଡ଼ିକୁ ଜମିରେ ରୋଇଥାନ୍ତି । ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ପ୍ରତି ବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ କରି ୧୦ ଡେସିମିଲ ଜମିରେ ରୋଇଁ ଅନେକ ବଢ଼ାଇଥାନ୍ତି । ପରିବାରଟି ମଧ୍ୟରେ ୨୨ ଡେସିମିଲ ଜମିରେ ଚାଷ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଆଶା ଅନୁସାରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଜମିରେ ପାଣି ଶୁଖିଗଲେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଣି ଦେଇ ଏହାକୁ ଜମି ଉପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ରୋଇଥାନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାୟ ୪ ଦିନ ଲାଗିଲା । ସହରର ଲୋକମାନେ ତାଙ୍କୁ ଏଭଳି କାମ ପାଇଁ ପ୍ରଶଂସା କରିଥାନ୍ତି । ଏହାର ପରେ ବହିବା ପାଇଁ ବିହନ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ମାଟିରେ ପଟାଳ ଓ କ୍ଷାର ଖତର ଉପରେ ସ୍ତର ଖତ ସ୍ୱଦେଶୀ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସେ

ମାସ ପରେ ସେ ଜମିକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କର ପିଲା ଆସିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗଛ ବଢ଼ି ଥିଲା । ସେମାନେ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲେ । ଏହା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ଓ ଗାଁ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଲା ।

ତାଙ୍କର ସଫଳତା ଓ ପରିଶ୍ରମ ଦେଖି ଗାଁର ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବାରୁ ପରିବାରକୁ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ବଜାରକୁ ନେଇ ଅଧିକ ଲାଭ ମିଳିଲା । ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ଚାଷ କରିଥିବାରୁ ସେ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ । ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଶା ପୂରଣ ହେଲା । ତାଙ୍କର ଅଭିଜ୍ଞତା ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଅଛି । ଏହି କଥା ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେ ଏହି ଚାଷ କରେ ଅଧିକ ଲାଭ ହେବ ଓ ଲୋକମାନଙ୍କ ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିବ ।

ମୋ ମନ କଥା କହେ . . .

ପରିବାରର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ - ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରେ . . . ଏବଂ ଆମ ପରିବାରର ଲୋକ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟି ଯୋଗାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ ଆମର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଭଲ । ଆମ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଦେବାକୁ ହେଲେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ହେଉଥିବା ଏବଂ ପୂର୍ବରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଉଥିବା ଲୋକ ଏହି କଥା ଜାଣିଛନ୍ତି । ପରିବାରର ଲୋକମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ପରିବାରର ଲୋକ ଅଧିକ ଲାଭ ପାଉଛନ୍ତି । ଲୋକମାନେ ପରିବାରର ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ମନଦେଲେ ଦୁଃଖଶ୍ୟାମ

ରାୟଗଡ଼ା ବ୍ଲକ୍ ହାତପଦା ପଞ୍ଚାୟତ କମଲଗୁଡ଼ା ଗାଁ ଚାଷ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଥିଲେ ନାହିଁ । ଗାଁର ଲୋକମାନେ ଧାନ ଚାଷ ଠାରୁ ଅଧିକ ଲାଭ ଉପଯୋଗୀ ପନିପରିବା, ବିରିଡ଼ି ଡାଲି, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ ଏବଂ ଜଡ଼ା ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି ଓ ଉତ୍ପାଦ କରି ବଜାରରେ ବିକି ରୋଜଗାର କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ ହାତପଦା ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କମି ଯାଇଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ମଧ୍ୟ କମିବାରେ ଲାଗିଥିଲା । ମାଣ୍ଡିଆ ଉପଯୋଗୀ ଜମି ଗୁଡ଼ିକରେ ସେମାନେ କେବଳ ଡାଲି, ଜଡ଼ା ଓ ଅନ୍ୟ ଫସଲ କରୁଥିଲେ । ୨୦୧୮ ମସିହାରେ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ହାତପଦାରେ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା ଓ ଗାଁର ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସଂଗଠିତ କରି ମାଣ୍ଡିଆ ଉନ୍ନତ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଗଲା । ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ବାବଦରେ ଖୁସି ଥିଲେ । ତେବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ କମି ଯାଇଥିବାରୁ ଚାଷୀମାନେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ଚାଷ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗାଁର ସମିତି ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ କର୍ମୀମାନେ ଆଲୋଚନା କରି ଉନ୍ନତ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ସଭା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରେ ଗାଁର ଅନେକ ଲୋକ ଯୋଗଦେଇଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆର ପୁଷ୍ଟିକର ବିଷୟରେ ବୁଝିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ମିଶନରୁ ମିଳୁଥିବା ସହାୟତା ଓ ବିଭିନ୍ନ ସୁବିଧା ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହି ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ସେ ପ୍ରଥମେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ସରକାର ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସଂପର୍କିତ ତାଲିମ ଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ଯୋଗ ଦେଲେ । ତାଲିମ ଗୁଡ଼ିକରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉନ୍ନତ ଚାଷ କିପରି କରାଯିବ ତାହା ବୁଝାଯାଇଥିଲା । ଧାଡ଼ି ଚାଷ ଓ ରୋପଣ ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇପାରିବେ ବୋଲି ସେ ଜାଣିଥିଲେ । ଏହି ଚାଷ ପାଇଁ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଜୈବିକ ଖତ ଓ ଜୀବାମୃତ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ କେବଳ ବଜାରରେ ନାହିଁ, ଘରେ ଓ ଗାଁବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ବହୁ ବିକିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ।

ରହୁଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଫସଲରେ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଲାଭ ମିଳୁଥିବାରୁ ଫସଲ ଚାଷ ପ୍ରତି ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକ ଝୁଙ୍କି ପଡୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ ଫସଲଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ରାସାୟନିକ ପାଇଁ ଯୋଗିବାକୁ ଚାଷ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଦେଖି ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ସେ ବୁଝିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ପୂର୍ବ ଅଭିଜ୍ଞତାରେ ଜାଣିଥିଲେ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ପରିବାର ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ହିସାବରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଜରିଆରେ ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ସେ ବୁଝିଥିଲେ । ତେଣୁ ପୁଣି ଏଥର ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଲାଗି ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିଲେ ସେ ଜାଣିଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କର ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଏକାଠି ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ ଥିଲା । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ସରକାର ମିଲେଟ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଉଥିବା ସହାୟତା ସୁବିଧା ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରେରିତ କଲା । ମାଣ୍ଡିଆ ବେପାରୀ ଉଚିତ ଦର ମିଳିବା ପାଇଁ ସରକାର ପାଖ ଯୋଗାଇ ଦିଆ ଯାଉଥିବାରୁ ଦର ମିଳିବାରେ ଅସୁବିଧା ନଥିଲା । ସେହିପରି ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ ପରେ ଯୋଗାଣ ଦିଆ ଯାଉଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ ସହଜ ହେଉଥିଲା । ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ତିଆରି ଯାଉଥିବାରୁ ଏଥିରୁ ବ୍ୟବସାୟ ଜରିଆରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଏ ସବୁ ସୁବିଧାକୁ ବୁଝିଲେ ସେ ଦେଖି ନିଜ ଜମି ପାଖରେ ପୁଣି ଥରେ ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବା ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ବର୍ଷ ଧରି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି ଶିବରାମ । ଚାଷ ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାଲିମ ଦେଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିବା ଜମିକୁ କିପରି ଚାଷୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବେ, କିପରି ବୀଜବପନ ଓ ରୋପଣ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ, ଜୈବିକ ସାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି କିପରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ, ଘାସବୁଟା ପାଇଁ ଉପକରଣ, ବିହନ ସଂରକ୍ଷଣ ଆଦି ଅନେକ ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ସେ ଦେଇ ତାଲିମ ଦେଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ । ଆଜିର ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରସାର ପାଇଁ ସେ ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ନେଲେ । ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରେରଣା ପ୍ରଦାନ କରିବା, ଚାଷ ସମ୍ପର୍କରେ ଲୋକଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ଆଦି କରିଚାଲିଲେ । ତାଙ୍କ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଚାଷୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଟ୍ରିପଲ, ଗୁଣାତ୍ମ ଓ ପୁଷ୍ଟିକର ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା ।

ଏବେ କେତେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ଏକ ଉନ୍ନତି ବା ଦେଖା ଯାଇଛି । ଗାଁର ପ୍ରାୟ ପରିବାର କିଛିକିଛି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ମଧ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆ ସାମିଲ ହୋଇପାରିଛି । ଗାଁର ଲୋକମାନେ ସେହିମାନେ କି ପୂର୍ବରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଉ ଥିଲେ ଏବଂ ବାହୁଡ଼ିଗଲେ ବିଭିନ୍ନ ରୋଗରୁ ସେମାନେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ମହିଳା ଓ ପିଲାମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିକର ପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ଅନେକ କଲେ । ଶିବରାମ କହନ୍ତି ଯେ, ଏବେ ସେହି ପ୍ରତିଦିନ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଇ ହେଉଛି, ଆମମାନେ କରୁଥିବା ସୁସ୍ଥ ହେଉ ମଧ୍ୟ ମନେକୁ ମଧ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆ ଖୁବ୍ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ନେଉଛନ୍ତି । ଏବେ ପୁଣି ମାଣ୍ଡିଆ ଲୋକଙ୍କ ଚାଷ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥାନ ଭାବ ପାଇପାରିଛି ।

ସରାପଟି ଅମାତ୍ୟଙ୍କ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ

[illegible]

ସେଥିପାଇଁ ପରିବାର ଭୂମିକାର ପାରିବ ସ୍ତରରେ ପାରିଛି ଅଭାବ ରହିଛି। ବଣ ଉତ୍ପାଦ ନିର୍ଭରଶୀଳ ବହୁତ ପରିବାରରେ ଜଣିଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି ସୁବିଧାକୁ ହାସଲ କରି ବାହାରରେ ଏବଂ ବେପାରିମାନେ ବାଜାରକୁ ଆଣୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଲାଭକୁ ସୁଦ୍ଧା ଓ ପୁଞ୍ଜିପତି ଆୟ ମିଳିବା ଜାଗାରେ ଲେଖାଯାଉଛି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଘରେ ବଢ଼ ଦରରେ ଯାଉ ମିଳୁଥିଲା ତାହା ପୁଞ୍ଜିପତି ହାତ । ତେଣୁ ଏହି ଲୋକମାନେ ନିଜକୁ ଓ ସୁଦ୍ଧ ଉତ୍ପାଦ ବିକ୍ରି କରୁଥିଲେ । ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆୟ ଉଠିବ ନାହିଁ ବନ୍ଦ ପରିବାରରେ ପାଳନ କରୁଛି । ଜନସାଧାରଣ ପ୍ରଯୋଜନ ଆୟ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଲୋକ ଉପଯୋଗୀ ଓ ଜଙ୍ଗଲର ଗୁଣି ଲୋକରେ ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଭୂମିକାର ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ବା ଆୟ ମଧ୍ୟ କିଛି ରହୁନାହିଁ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଭୂମିକା ହେଉନାହିଁ । ତେଣୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ତଙ୍କ ବାହାରକୁ ଶିଖ ଜାଣ ଓ ସୁଦ୍ଧା ପାଇଁ ବଣ ଉତ୍ପାଦ ଧନ ରେଖା ଅଧିକ କରୁଥିଲା ଜେଲି ନଥ ବିଦେଶ ଶାଖାରେ ଜାଗାଏ ।

ଉଦାହରଣ ପରିବାରକୁ ମହିଳା ଖାଇବା ପରିବାର ବଢ଼ୁଥିଲା ମଧ୍ୟ ମହିଳା ବଣ ଉତ୍ପାଦ ଖାଦ୍ୟ ଦର ଓ ସେ ଅଣି ହେଉଥିଲେ । ଏହା ଦୂର ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲକୁ ନିଜରଣି ଗୁଣ ଆଦିବାସୀ ମିଳିଲା ମିଳିବା ନାହାଁରେ ମହିଳା ବଣ ଉତ୍ପାଦ ସେବାପାଣି ଦେଇ ଏହି ବଣ ଉତ୍ପାଦକୁ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ କଷ୍ଟକର ଏହି ପରିବାର ଉଚ୍ଚରେ କରିବା ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ସେ ମିଳିବ ଦେଲେ । ବନ୍ଧୁନିକ ଏହି ପରିବାର ଘରିଥିଲା ସେଥିପାଇଁ ଉପାୟ ଅର୍ଥରେ ଦୂର ହୋଇପାରୁଥିଲା । ଉଦାହରଣ ନିଜ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ କହି ପାରିବେ ଉପର ଆଉ ମଣିଷକୁ ମଧ୍ୟ ଉପର ନେଉଥିଲା । ସେହି ଜଙ୍ଗଲ ବେ ପଡ଼ନ୍ତ ପାଳନ୍ତକୁ ତାଙ୍କ ଶିଖିଲେ । ଏହା ଦେଉଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ମହିଳା ବିନା ହେଉଥିବା ଦିଆଯାଉ । ଯା ଗଛିତ ଓଡ଼ିଶା ଓ ଏସ.ଏମ.ଏସ ପରିବାର ଜଙ୍ଗଲର ସେମ୍ୱାନ୍ତ ଏବଂ ଏଭଳି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିବା ବିଷୟରେ । ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ପାଣିପାଣି ଉପଯୁକ୍ତ ଦେ ଯାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ, ସେଥ ପ୍ରକୃତ କରିବା, ନାଁ ଜାଗରେ, ଶିକ୍ଷା ଅର୍ଥ ପ୍ରକୃତଭଳି ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ କାମ ମଧ୍ୟ କରେ । ପ୍ରଥମ ଏହି ଉପକରଣ ତାଙ୍କ ଜଙ୍ଗଲରେ ମଧ୍ୟ ନିଜ କୃଷିକାମକୁ ଯତ୍ନ ମହିଳା ଉପଯୋଗ କରେ । ଏହାର ଅର୍ଥ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ଜେଲ ଯତ୍ନ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ତାଙ୍କୁ ପରିବାର ସହରେ ଦେଲା । ପ୍ରଥମ ବଣ ଯତ୍ନ କରିବି ଘରର ପୋଷଣ ଦେଇ ପାରିବା ଏବଂ ଘରେ ବର୍ଷକ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ବେ ମହିଳା ଘରକୁ ଜଣି ପାରିଲେ । ଆଗାମୀ ବର୍ଷକୁ ସେହି ଜମିକୁ ରହିବି ଯତ୍ନ ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ଦେ ଯାଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ନୂଆ ପରିଚୟ ଦେଉଛି କିସମ ବିବିଧତା କ୍ଷେତ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

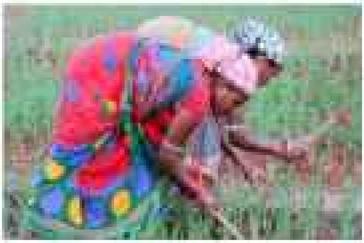

ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରୁ ପାଣ୍ଠିବୃଦ୍ଧି କଲେ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ସ୍ୱୟଂସହାୟିକା ଦଳ

ମାଣ୍ଡିଆ ପୁଷ୍ଟିହୀନତା ଦୂର କରିବାରେ ବିଶେଷ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବାରୁ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଏହା ବିଶେଷ ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଚାଲୁଥିବା ମିଶନ ଶକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦିଆଯାଉଛି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ଆଗ୍ରହୀ ହେଉଥିବା ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଉଛି । ସେମାନେ ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ଚାଷର ଉପକାରିତା, ରୋଗ ଓ ପୁଷ୍ଟିରେ ଏହାର ଭୂମିକା, ଏହିବାବଦ ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ର ଉପକରଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ରାଶି ବିଷୟରେ ବୈଠକମାନଙ୍କରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅବଗତ କରୁଛନ୍ତି । ଫଳରେ ଅନେକ ମହିଳାମାନେ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ଏହି ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଗାଁ ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ମହିଳା ଦଳ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ନିଜ ଦଳର ପାଣ୍ଠି ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ନିଜର ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରି ଉଦାହରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ସେହିପରି ଗୋଟିଏ ମହିଳା ଦଳ ହେଉଛି ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଦଳ ।

ରାଇଗଡ଼ା ବ୍ଲକ ଖଣ୍ଡବନ୍ଧା ଗାଁର ୧୦ ଜଣ ମହିଳା ମିଳିତ ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଦଳ । ପ୍ରାୟ ୧୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଗାଁର ଏହି ମହିଳା ମାନେ ନିଜର ପାଣ୍ଠି ସଞ୍ଚୟ କରି ମିଶନ ଶକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ଦଳଟି ଗଢ଼ିଥିଲେ । ନିୟମିତ ଭାବେ ସଞ୍ଚୟରେ ଆଗ୍ରହ ରଖିବା ସହ ବ୍ୟାଙ୍କ ଯୋଗଯୋଗ କରି ଋଣ ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲେ । ଏହି ଦଳ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ବ୍ଲକ ଓ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ସହଯୋଗ ସମ୍ପର୍କ ରଖିବା ସହ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ସହ ପରିଚିତ ହୋଇ ପାରିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ବହୁ ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧି ସହ ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ ଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ମଧ୍ୟ ପାଇଲେ । ଏହି ଦଳ ବ୍ଲକ ଓ ସ୍ତରର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜର ରୋଜଗାର ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆୟକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଜାଣିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ସେମାନେ ଉନ୍ନତ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଭିଜିଟରେ କରି ପ୍ରମାଣ କରଣର ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି କିଛି ରୋଜଗାର ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସରକାରଙ୍କ ମିଶନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଗାଁରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସମ୍ପର୍କିତ ସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏହିଦଳ ମହିଳା ମାନେ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହିଭଳି ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରୁଥିବା ଚାଷୀମାନେ ଏଥିରୁ କେମିତି ଲାଭବାନ ହେଉଥିବା ସେମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ।

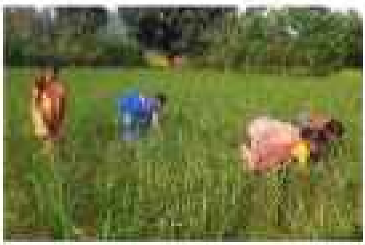

ବିହନ ମା କାଞ୍ଚନ

ହୋମ୍ୱିଂ ବେଳେରେ ଓଳାଳି ଓଳାଳି ହେଇ ବିହନ ବିବିଧତା ଅଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ, ସୁଆଁ, କୋଦୋ, କାଙ୍ଗୁ, କାଙ୍ଗୁ, ମୁଗ, ବିରି, କୋଳଥ, ଝୁଡ଼ଙ୍ଗ, ବାଜରା, ଝିଙ୍କା ଆଦି ପ୍ରାୟ ୨୦ କିସମର ଫସଲ ଅଛନ୍ତି । ସେହିପରି କାଞ୍ଚନଙ୍କ ଗାଁର ଅନେକ ମହିଳାଙ୍କର । ଏହା ବ୍ୟତୀତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିବିଧ ଫସଲ ଚାଷ ବିଷୟରେ ସଚେତନ କରାଯାଉଛି । ଏହା ଆଗରୁ ଦ୍ୱାରା କାଞ୍ଚନଙ୍କୁ ସେ ସମ୍ମାନ ଦେଇଛି । ଏହାର ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନ ସେ ଗତ ୫ ବର୍ଷ ଧରି କରିବ ଏହି ପାରିଛନ୍ତି । ମିଲେଟ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବା ସହ ଅଧିକ ଅଳ୍ପ ଚାଷ ମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ବୁଝାଉଛନ୍ତି । ବହୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ବିଭିନ୍ନ ସେ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗ ଦେଉଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ପଦ୍ମ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ସବ ଶହରେ ବିଭିନ୍ନ ଅବଦାନ ପାଇଁ ସେ ସମ୍ମାନିତ ମଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହା ସହ ସ୍ଥାନୀୟ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ କୃଷି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଦେଶୀ ବିହନ ସଂରକ୍ଷଣ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇଥିଲେ । କାଞ୍ଚନ ମଧ୍ୟ ସେହି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଶିବିରରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷା କରିବାକୁ ପାରମ୍ପରିକ ଏବଂ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତି ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଷୀମାନେ ବହୁ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା ପରେ ହେଉଥିବାରୁ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୁଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଉନ୍ନତ । କିନ୍ତୁ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଉଥିବା ବିହନର ଆବିର୍ଭାବ ଯୋଗୁଁ ଲୋକମାନେ ଏହାକୁ ଭୁଲିଗଲେଣି । ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନଜନିତ ପ୍ରତିକୂଳତା ଓ ରୋଗପୋକକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରେ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ଦେଶୀ ବିହନ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଦରକାର । ବଜାରରୁ ବିହନ କିଣିବା ଏବଂ ନିଜର ପାଇଁ ବିହନ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ବିହନ ଗଛିତା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି ବୋଲି ସେ କହନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିହନ ଗଛିତା ଗୁଡ଼ିକ ବିହନକୁ ଏକ ମହିଳାଙ୍କୁ ଓ ଏକାଧିକ ଚାଷୀଙ୍କୁ ଲାଗି ପ୍ରଦାନ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷରେ ଫେରସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛନ୍ତି । ଏହା କରିବାକୁ ଏହି ବିହନ ବନ୍ଧୁ ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା । ଯେଉଁମାନେ ବିହନ ନେଇଥିଲେ ସେମାନେ ଦେଇଛନ୍ତି ବିହନ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନାହିଁ । ଗାଁର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଘରେ ଏହି ବିହନ ଗଛିତାରୁ ବିହନ କିଣିବାକୁ ସହଜ ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଏହି ବିହନ ପାଇଁ ଚାଷୀ ଓ ଗଛିତା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ କରିବ ବୋଲି ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମତଃ ସେହି ବିହନ ଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ରାସାୟନିକ ନଥିବାରୁ ତାହା ଠିକ୍ ଭାବେ ତାହା ହେଉଛି ନାହିଁ ତାହା ଚାଷ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଠିକ୍ ଭାବେ ତାହା ନଷ୍ଟ

ଦାରେଲେ ଜଣାଣ ବର୍ଷକର ଚାଷ ରୋଜଗାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନିଶ୍ଚିତ ହେବ । ବିଶେଷତଃ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଜାତିର ଧାନ ଓ ଅନ୍ୟ ବିହନରେ ଚାଷୀ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଧିକ୍ ହେଲେ ଫସଲ ନଷ୍ଟ ହେଲେ କ୍ଷତି ମଧ୍ୟ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ । ବିଶେଷତଃ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକର ଫସଲ ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବା ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଳବାୟୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ । ତେଣୁ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ପ୍ରଚାର କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକର ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଗ୍ରାମରେ ଚାଷୀ ମାନେ ଦେଶୀ ବିହନ ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହରେ ଆଗେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ଏହିଭଳି କଥା ଗୁଡ଼ିକ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବିତ କଲା । ସେ ନିଜ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଚିନ୍ତା କଲେ ଏବଂ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ସଭା ସମିତି ଆୟୋଜନ କରାଗଲା । ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖିଲେ ସଂରକ୍ଷଣ ହେବ ନାହିଁ ବରଂ ସେ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି ଚାଷ କରାଯିବ ଓ ପ୍ରଚାର କରାଯିବ ସେଥିପାଇଁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଗଲା । ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇ ସହାୟତା ଦିଆଯାଇ ସୁବିଧା ହେଲା । ସେ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶୀ ବିହନ ଗଛକୁ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ସହ ନିଜର ଏବଂ ଗାଁରେ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଷ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କଲେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏହାପରି ସେଙ୍କୁ ସାଂସ୍କୃତିକ ଯୋଗାଯୋଗ ଦେଶୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା । ସେ ମାଣ୍ଡିଆ, ଜୁଆର, ସୁଆଁ, କାଙ୍ଗୁ, ଗଙ୍ଗା ଆଦି ବିହନ ସହ ମୁଗ, ବିରି, କୋଳଥ, ହରଡ଼, କାନ୍ଦୁଲ ଆଦି ଡାଲି ବିହନ, ଭେଣ୍ଡି, କଖାରୁ, ଲାଉ, ଝୁଡ଼ୁଙ୍ଗ, ବାଇଗଣ ଆଦି ପରିବାର ଆଦି ୨୦ରୁ ଅଧିକ ପ୍ରକାର ବିହନ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଜାରି ରଖି ଚାଷ କଲେ ।

ଏହି ବିବିଧ ଫସଲ ଚାଷର ଉପକାରିତା ବିଷୟରେ କହିବା କଥା ଯେ, ଯେଉଁ ଜମି ହେଉଛି ଗ୍ରାମରେ ସେଠାରେ ପ୍ରକାର ଫସଲ ଚାଷ ହେଉଛି ବା ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ଫସଲର ବିହନ ସଂଗ୍ରହ କରି ରଖାଯିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଷୀମାନେ ଦେଶୀ ବିହନର ଚାଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଏବଂ ଉନ୍ନତ ବିହନ ଆଣି ଚାଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି । ପରିସ୍ଥିତି ଏପରି ହେଉଛି ଯେ ଆଉ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଦେଶୀ ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ ଲୁପ୍ତପ୍ରାୟ ହୋଇଯିବ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଚାଷୀମାନେ ଯେତେବେଳେ ଦେଶୀ ବିହନ ଖୋଜିବେ ତାହା ଆଉ ମିଳିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏବେଠାରୁ ଯେ ଏହି ବିହନ ଗୁଡ଼ିକ ରଖିବା ସହ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ଚାଷ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ଶିଖାଉଛନ୍ତି । ସେହି ଚାଷୀମାନେ ନିଜ ଘରୁ ଦେଶୀ ବିହନ ନେବାକୁ ଆସିବେ ଯେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ଏକ ବିହନ ଦେବାରେ ତାହା ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ଜେଜମା ଏହି ଉଦ୍ୟମ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଶଂସା ପାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ସମାଜର ଲୋକେ ଏହି ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛନ୍ତି ।

ବିମଳା ପରସୁଛନ୍ତି ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ

ପରିବାର ଓ ସୁସ୍ଥ ଜୀବନ ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଏକ ପାରମ୍ପରିକ ଖାଦ୍ୟ ଭାବେ ଗଢ଼ିଉଠିଛି । ପରିବାର ସୁସ୍ଥ ଦୈନନ୍ଦିନ ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକାରେ ମାଣ୍ଡିଆ ରହି ଆସିଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ଓ ପୂଜା ପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ପିଠା, ମାଣ୍ଡିଆ ଲଡ୍ଡୁ, ମାଣ୍ଡିଆ ପେଜ (ଅମ୍ବିଳି) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାନ୍ତି । ପୂର୍ବରୁ ଧାନ ଚାଷ ଅପେକ୍ଷା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆ ଯାଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଚାଷୀମାନେ ଧାନଚାଷ କରିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କମି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏ ସହିତ ଏହାର ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା ମଧ୍ୟ ଲୋପ ପାଇ ଯାଇଥିଲା । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବାରୁ ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକାକୁ ଫେରି ଆସିଛି ମାଣ୍ଡିଆ ।

ରାୟଗଡ଼ା ବ୍ଲକ କଲ୍ୟାଣପୁର ଗାଁର ବିମଳା ପ୍ରଧାନ । ବହୁ ଦିନରୁ ଏହି ଅଞ୍ଚଳରେ ପାରମ୍ପରିକ ଭାବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟର ବ୍ୟବହାର ବିଶେଷ ନଥିଲା । ଘରେ ପିଲା ମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ତେବେ କେମିତି କିଛି ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ଭାବି ହେଲାକୁ ଲାଗୁଥିଲା । ବିମଳା ମଧ୍ୟ ଆଗରୁ ଠିକ୍ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରକମ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଜାଣିନଥିଲେ । ୨୦୧୮ ମସିହା ଠାରୁ ଚାଷ ସହିତ ଯୋଗଦେବାରୁ ମିଲେଟ୍ ମିଶନ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ତାଙ୍କ ପରିବାର ମଧ୍ୟ କିଛି ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ଘରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ ହେବାରୁ ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ ମଧ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଘରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ଆକର୍ଷଣ ନଥିଲା । ତେବେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ପ୍ରୟାସ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲା ନୂଆ ଉଦ୍ୟୋଗକୁ ଦେଖାଇଥିଲା । ରାୟଗଡ଼ା ବ୍ଲକର ଗାଁମାନଙ୍କରେ ବୁଲିବାବେଳେ ତାଙ୍କର ରାନ୍ଧ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ମହିଳାମାନେ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ଆଜିକାଲି ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ସବ ମାଣ୍ଡିଆରେ ବହୁ ଅଧିକ ପରିମାଣର ପୁଷ୍ଟିସାର ରହିଛି ବୋଲି ବୁଝାଇଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ନିୟମିତ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ।

ନାଇଜିରା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଓ ଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ଯେ ମାଣ୍ଡିଆରେ ପୋଷକ ତତ୍ତ୍ୱ ଅଧିକ ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିହେବ ଯାହାକି ଆମକୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଯତ୍ନ ଖାଇ ପାରିବେ । ତେଣୁ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଟରେ କଷ୍ଟେଇ, ଚକୁଳି ଆଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ପରିବାରରେ ଆମର ଶାଗରାଣ୍ଡ ବେଶ୍ ପସନ୍ଦ କଲେ । ଏହାପରେ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଟରେ ଜାଉ ଓ ପକୁଡ଼ି ତିଆରି କଲେ । ପିଲାମାନେ ଏହି ଖାଦ୍ୟରେ ତୋ ଖାଇଲେ । ଯେବେ ସବୁ ବୁଲା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏକ ଖାଦ୍ୟ ମେଳାରେ ସେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ମାଣ୍ଡିଆରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ପିଠା ଜିନିଷ ଥିବା କଥା ପିଠା ଆଦି ଖାଇଲେ । ସେହିପରି ମାଣ୍ଡିଆରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଗୁଡ଼ ମଧ୍ୟ ପିଇଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ନୂଆ ନୂଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଏହାକୁ ଦେଖି ନିଜେ ଘରେ ତିଆରି କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କଲେ । ଜାଗରୁକତାରେ ଶରଣୁଥିବା ନୂଆ ନୂଆ ଖାଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ଭଲଭାବେ ବୁଝିପାରିଲେ । ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ମଗାଇ ଏହାକୁ ସେ ମାଣ୍ଡିଆରେ ପିଠା ଓ ଜାଉ ଆଦି ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ ଓ ପରିବାରରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁଆଇଲେ ।

ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ଓ ପିଠାପଣା ଜିନିଷ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ବେଶ୍ ପ୍ରିୟ । ଆଜିକୁ ପାଖେ ରହିଥିବା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନାନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଥିଲା । ପର ଲୋକମାନେ ଚାହିଁ ରହି ଖାଇ ଯୋଗ କ ରହିଲା ଭଳିକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଏବେ ସିଏ ଗାଁରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରଚାର କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଆମଲରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପିଠା ଓ ପିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନକାଳ ପାଖକୁ ଗିଲା ଗାଆରେ ନିଜେ ମାଣ୍ଡିଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ଜିନିଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଖୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ତାଙ୍କର ପ୍ରସ୍ତୁତି କୌଶଳକୁ ଲୋକେ ବେଶ୍ ପ୍ରଶଂସା କରୁଛନ୍ତି ।

ପୁରୁଷମାନେ କେବଳ ଚାଷ କରୁଥିବାରୁ ସେ ଭିତରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ସାହାସ କରି ନଥିଲେ ବୋଲି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ଏହାଛଡ଼ା ଜୋଗାଡ଼ ଉପଯୋଗ ସୁବିଧା ଥିବାରୁ ମାଣ୍ଡିଆରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ଆସିବ ନାହିଁ । ଏହି କଥାଟି ପ୍ରଶାସନଙ୍କ ମନକୁ ବେଶ୍ ପ୍ରଭାବିତ କଲା । କେବଳ ଚାଷ ପାଇଁ ଭୂମିରେ ହେଉଛନ୍ତି ବାସଭୂମି ପାଇଁ କରିବାକୁ ବୃଦ୍ଧମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗୁଥିଲା । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସେ ହେଉଛନ୍ତି ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦ କରି ପାରିବେ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କଲେ । ଏଥି ସହିତ କେଉଁ ଚାଷରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଇ ହେଲା ଯେଉଁଥି ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସେହି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଉନ୍ନତ କରିବାରେ କିଛି ପରିମାଣରେ ସହାୟକ ହୋଇ ପାରିବ ବୋଲି ସେ ଚିନ୍ତା କଲେ ଏବଂ କେବଳ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲେ ।

ଏହି ବର୍ଷରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ଆଗ୍ରହରୁ ସହାୟ କରି ମନେ ଦେବାକୁ ମନସ୍ଥିର କଲେ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନଙ୍କ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ଏହାପରେ ସେ ଚାଷ ପାଇଁ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ନେଇ ସିଧା ସେ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ ହେଉଥିଲେ । ଏହାପରେ ନିଜର ଘରେ ନିଜେ ବୈଠକ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଗାଁରେ ଜମିରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଲେ ଏବଂ ଆମ୍ବଟାଙ୍କର ସହାୟତା କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ଆଗାମୀ ବର୍ଷଠାରୁ ପୁରୁଷମାନେ ନିଜର କେବଳ ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି ।

ନୂଆ ପଦ୍ଧତିରେ ମାଣ୍ଡିଆଚାଷ କଲେ ପ୍ରସନ୍ନ ପରିଡା

କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲାର ଦାରିଙ୍ଗବାଡ଼ି ବ୍ଲକର ଜଣେ ପ୍ରସନ୍ନ ପରିଡା ଜଣେ ଯୋଗାଡ଼ ଚାଷୀ । ଧାନ ଚାଷ ସହ ହଳଦୀ, ହରିଡ଼ାଳ ଓ ବିରିକୁ ପଣି ପରିବା ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି ସେ । ତାଙ୍କ ପରିବାରରେ ନିଜର ତିନି ଏକର ଜମିରେ ଏକ ବାଡ଼ି କରିବା ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ଏହି ଜମିଗୁଡ଼ିକରେ ସେ ବିରିକୁ ହଳଦୀରେ ମିଶ୍ର ଫସଲ, କିଛି ଧାନ ଏବଂ ପ୍ରକାର ଚାଷ କରିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ମଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ତେବେ ପାରମ୍ପରିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣି ହେଉଥିବାରୁ ବିଶେଷ ଲାଭ ପାଉନଥିଲେ ନାହିଁ । ସହାୟତା ଓ ପାଣି ଜମିକୁ ନିଜର ଚିହ୍ନଟ କରିଥିବାରୁ ଜଣେ ମଣ୍ଡଳ ତାଙ୍କୁ ନୂଆ ପଦ୍ଧତିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କରିବା ଦ୍ୱାରା କିପରି ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ପାଦନ ହୋଇ ପାରିବ ଏବଂ ପ୍ରଶାସନ ଦେଉଥିବା ସହଯୋଗ ସେ ତାଙ୍କ ବାସରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବିକ୍ରି କରିପାରିବେ ବୋଲି ବୁଝାଇଲେ । ସେ ଏହାକୁ ପରଖ କରିବା ପାଇଁ ନୂଆ ପଦ୍ଧତିରେ ଚାଷ କରିବାକୁ ରାଜି ହେଲେ ।

ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବିହନ ରହିଥିଲା । ସେମାନେ ଅଠ ଡେସି ରେ ଏକ ଜମି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ୨/୩ ଥର ଚାଷ କରି ଜମି ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ଗୋବର ଓ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଦେଇ ଜମିକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ରଖିଲେ । ସହାୟ କର୍ମୀ ତାଙ୍କୁ ଧରିତ୍ରୀ ପକ୍ଷରୁ ବିହନକୁ ଜୈବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶୋଧନ କରାଇ ଦେଲେ । ଚାରା ଗୁଡ଼ିକ ୨୦ ରୁ ୨୫ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଲାଇନବାଲ ରୋପଣ କରାଗଲା । ଜୈବକୀଟନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସହାୟତା ଯଥା – ଜିଆ ଖତ ପାଇଁ ଗୋବର ପତ୍ର, ଶିଙ୍ଗ, ଘାସ, ଗୋବର ଆଦି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ସହ ଜମି ଉପରେ ପାଇଁ ପଡ଼ିବାରେ ପାଣି ମାଟିକୁ ଉର୍ବର କରେ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ ସହାୟ କର୍ମୀ ପରିଦର୍ଶନ କରି ଶିଖାଇଥିଲେ । ଏହି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଓ ଏକ ଏକ ମଧ୍ୟରେ କିପରି ଗୁଣ୍ଡା ଉଠାଇବ, କିପରି କିଛି ଦିଆଯିବ, ଜମିରୁ କିପରି ଘାସ ବଛାଯିବ, କେଉଁଠି କେମିତି ଦେବ ଗୁଡ଼ାଇବ ଆଦି ବିଷୟ ଶିଖାଇ ଦେଲେ । ଗଛ ବଢ଼ିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଏକ ସ୍ପ୍ରେୟାର ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା । ସମୟକୁ ସମୟ ସହାୟ କର୍ମୀ ଦେଇ ପରିଦର୍ଶନ କରି ତାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ।

ତାଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠୀର ସବୁ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହଯୋଗ ମିଳିଥିଲା । ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଚାରା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା । ରୋପଣ କରିବା ଓ ଚିଚ ହାଣିବା ଆଦିରେ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ । ସହାୟ କର୍ମୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଦେଇ ସେ ସମୟକୁ ସମୟ ଜୀବାମୃତ ଓ ଘନଜୀବାମୃତ ଆଦି ପ୍ରୟୋଗ କଲେ । ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକରେ ୨୫ ରୁ ୩୦ଟି କେଣ୍ଡା ସହ ବାହାରିବା ଦେଖାଗଲା । ପୂର୍ବରୁ ସେହି ଜମିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣିଲେ ୨/୩ଟି କେଣ୍ଡା ସହ ଧାଡ଼ି ଛୋଟ ଛୋଟ କେଣ୍ଡା ହେଉଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ବଡ଼ ବଡ଼ କେଣ୍ଡା ମଧ୍ୟ ହାରିବାରେ ଦେଖାଗଲା ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଦେଖି ପ୍ରଥମ ମଧ୍ୟ ଦେଖି ଖୁସି ଅନୁଭବ କଲେ ।

ପ୍ରଥମ ଥର ଏକ ଏକର ଜମିରେ ଉଠିଥିବା ଫସଲରେ ସେ ଅଧିକ କିଂଦାଳକୁ ଅଧିକ ମାଣ୍ଡିଆ ଅମଳ କଲେ । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ବିଶେଷ କିଛି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିନଥିଲା । ଧରିତ୍ରୀ ପକ୍ଷରୁ ଉପଲବ୍ଧକୁ ତାଙ୍କୁ ୪ ହଜାର ଟଙ୍କା ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ମିଳିଲା ଯାହା ମାଣ୍ଡିଆକୁ ସେ ୮ ହଜାର ୬୦୦ ଟଙ୍କା ପାଇଲେ । ଏବେ ପ୍ରଥମ ଅର୍ଦ୍ଧ ଗାଁକୁ ଅନୁଗତରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ଶିଖାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପରେ ଜମିର ଏକ ମାଟିର ଉର୍ବର ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଇ ସେ କେବଳ ଜିରା ଏବଂ ଲଗାଇଲେ । ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନର ପ୍ରଧାନ ଚାଷକୁ ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଲାଭଦାୟକ କରାଇ ଦେବାରେ ସୁହାନ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଗାଁ ଲୋକଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଉଛନ୍ତି ବିନ୍ଦୁମା

ଜଣେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତା ଯୁବତୀ ବିନ୍ଦୁମା । ଶିକ୍ଷକଟିଏ ହେବୁ ବୋଲି ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲେ ସେ । ସେଥିପାଇଁ ଶିକ୍ଷକତାରେ ଡିପ୍ଲୋମା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । ପରେ ସେ ଗଣିତରେ ସ୍ନାତକ ପାଠ ପୁଣି ସାରିଲେ ବିଜ୍ଞାନ ପରି କଠିନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମକୁ ହେବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ତାହା ହୋଇ ନପାରିବା ହେଉଥିବାରୁ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ପୂରଣ କରିବାରେ ପଛରେ ପଡ଼ିଲେ । ସେବେ ନିଜ ଗାଁରେ ଯେତେବେଳେ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ସେତେବେଳେ ସେ ଏଥିରେ ଯୋଗ ଦେଇ କାମ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । ଏବେ ସେ ଜଣେ ସେଣ୍ଟର କମ୍ୟୁନିଟି ରିସୋର୍ସ ପର୍ସନ ଭାବରେ ମହିଳା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ସହିତ ଜଡ଼ିତ କରିବାରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ନେଉଛନ୍ତି ।

ବିନ୍ଦୁମା ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଯୋଗଦେଲେ ସେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସଫଳ କରିବାରେ ମହିଳା ମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଭୂମିକା ରହିଛି । ମହିଳା ମାନଙ୍କର ଘରେ ଚାଷ ଓ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଅଧିକ ଭାଗିଦାରୀ ରହିଛି । ସେମାନେ ସଚେତନ ହେଲେ ଓ ଆଗେଇ ଆସିଲେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ସଫଳତା ଓ ଖାଦ୍ୟ ବିବିଧତା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ପାରିବ । ତେଣୁ ସେ ପ୍ରଥମେ ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲି ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ଉପକାରିତା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ କଲେ । ମହିଳା ମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଓ ସମର୍ଥନ ପାଇଁ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଅଧିକ ତଥ୍ୟ ଦେଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକରେ ବୁଝାଇଲେ । ଏଥିସହ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଏବଂ ମାଣ୍ଡିଆରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଏହା ମହିଳା ମାନଙ୍କ ହାତରେ କିପରି ଲାଭ ଦେଇପାରିବ ତାହା ବୁଝାଇଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମହିଳା ମାନେ ଏକ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରି କିପରି ଅଧିକ ରୋଜଗାର କରିପାରିବେ, ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଉତ୍ପାଦ କରି କିପରି ଲାଭବାନ ହୋଇ ପାରିବେ ତାହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ । ଫଳରେ ଲୋକମାନେ କରିମୁଣ୍ଡା ପଞ୍ଚାୟତର ଗାଁ ଗୁଡ଼ିକରେ ଅନେକ ମହିଳା ଚାଷୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । ମହିଳା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ସେ ବିଭିନ୍ନ ନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନ ଆୟୋଜନ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ରନ୍ଧନ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ମେଳା ମାନଙ୍କ ଆୟୋଜନ କରି ପାଇଁ ମହିଳା ଦଳ ଗୁଡ଼ିକ ମାଧ୍ୟମରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ମେଳା ମାନ ଆୟୋଜନ କଲେ । ଏହା ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ଅଧିକ ସମ୍ପୃକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କଲା ।

ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିନ୍ଦୁମା ନିଜ ପଞ୍ଚାୟତର ଶତାଧିକ ଅଧିକ ମହିଳା ଚାଷୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ଜଡ଼ିତ

[illegible]

କୋଶି ପନ୍ଥ ମାଣ୍ଡିଆ ଅଣ୍ଡରାଳ କରି ଲାଭବାନ ହେଉଛନ୍ତି ପରିବା ଚାଷୀ

[illegible]

ନିଜର ଜମିରେ ଚାଷ ପାଇଁ ପାରମ୍ପରିକ ପଦ୍ଧତିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ମାଣ୍ଡିଆ ଦେଶୀ ଜାତିର ଜମି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାସ ପରେ ବିଘାରେ ପ୍ରାୟ ଫସଲ ଏହା ଶୁଣା ଯାଇଥିଲା ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ମାଣ୍ଡିଆ ଏକ ହୋଇଥିଲେ। ପ୍ରାୟ ୨ ଏକର ଜମିରେ ସେ ପାରମ୍ପରିକ ଚାଷ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅମଳ କରିଥିଲେ ମାଣ୍ଡିଆ ମଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ। ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଅଧିକ ଶ୍ରମ କରିବା ଅଧିକ ହେବାକୁ ପଡିଲା ନାହିଁ ବା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବାକୁ ପଡିଲା ନାହିଁ। ଅଲଗା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ଜମି ବହୁ କଥା ହେଉଥିଲା। ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାରେ ଲାଗିଲେ। ସେ ଅନୁଯାୟୀ ସେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାରାର ୨୦ରୁ ୫୦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶିଷ ବାହାରିଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ ଲାଭଦାୟକ ହେଲା। ପ୍ରାୟ ୪ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ମାଣ୍ଡିଆ ସେ ଅମଳ କଲେ। ଜମି ଚାଷ ପାଇଁ ଏଥିରୁ ତାଙ୍କ ଅଭିଜ୍ଞତା ଆସିଲା। ତେବେ ଏହି ଚାଷ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ କରିବାରେ ତାଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ଆଉ ମିଳି ଉପକରଣର ପ୍ରଦର୍ଶନ ଦ୍ୱାରା ଫସଲ ଓ ମାଟି ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇଥିଲେ। ସେହିପରି ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଜୈବିକ କୀଟ ନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଷୟରେ ବୁଝାଇଥିଲେ। ଶିଖିବା ମଧ୍ୟ ନିଜ ଚାଷ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ କଲେ। ତାଙ୍କରେ ଉଦ୍ଭାବନର ତଥା ଶିଖିବା ପ୍ରବଣତା ଯୋଗୁଁ ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ଉନ୍ନତ ଅଭିଜ୍ଞତା ହାସଲ କରୁଥିବାରୁ ଅନ୍ୟମାନେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ। ସେହିପରି ପରମ୍ପରାଗତ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ଆଧୁନିକ ଜ୍ଞାନ ଜରିଆରେ କରୁଥିଲେ। ସେ ଜୈବ ଚାଷ ଯୋଗୁଁ ଅଧିକ ବର୍ଷ ଧରି। ତାଙ୍କୁ ଲାଭ ହେଉଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଏହି ବନ୍ୟା ବର୍ଷରେ ମଧ୍ୟ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ତାଙ୍କୁ ଟିକେ ଲାଭଜନକ ହେବାର ଅନୁଭବ କରିପାରିଲେ। ନିଜର ୨୦ଟିରୁ ଅଧିକ ଗାଈ ଛେଳି ଅଛି ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଗୋବରରୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ପାଇଁ ବେଶୀ ଖତ ତିଆରି କରୁଥିଲେ। ୧୦ଟି ଗାଁର ଏକାଠି ମହିଳାଙ୍କୁ ୧୦ ଏକର ଜମିରେ ଉନ୍ନତଶୀଳ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ଜୈବିକ ଚାଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଉଥିବା ଜମି ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଗଲା। ସେ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ଗୋବରରୁ ଖତ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପଡିଆ, ଘରୁ ଓ ଗଛ ପତ୍ରରୁ ଜୈବିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଶିଖିଥିଲେ। କରିଛନ୍ତି ଏବେ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କଲେ ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଚାଷ ପାଇଁ କେମିତି ପରମ୍ପରାଗତ ଜ୍ଞାନ ଶିଖିବା କିଣିବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ ବୋଲି ବୁଝାଇ ଦିଆଗଲା। ଏବେ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରେ ଓ ଜୈବିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଚାଷରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପରମ୍ପରାଗତ ପ୍ରଣାଳୀ ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଶିଖିଛନ୍ତି ଦେଉଛନ୍ତି।

ଗୁଣ୍ଡାକଳ ଚଳାଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ୱ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟିକା ଦଳ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଛନ୍ତି କାଙ୍ଗାଗୁଡାର ମହିଳା ଦଳ

ଏବେଠାରୁ ଆମମାନଙ୍କ କୃଷି ପାଇଁ ଜୈବିକ ଖତ ଏକ ଜରୁରୀ ସାଧନ ହେବ । ମାଟିର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ । ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ରାସାୟନିକ ସାର, ଉନ୍ନତ ବିହନ ଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକୀକରଣ ଦ୍ୱାରା ଚାଷ କରାଯାଉଛି । ଏଥି ଯୋଗୁଁ ଜମି ଗୁଡ଼ିକରେ ଉତ୍ପାଦନ ଶକ୍ତି କମ୍ ହେଉଛି । ଏହାରେ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ମାଟିରୁ ଓ ଜଳଉତ୍ସ ଆଦି ଦୂଷିତ ହେଉଛି ଯାହାକି ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପାଇଁ କ୍ଷତିକାରକ । ଏହିପରି ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଅସୁବିଧା ଓ ଅଭାବ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ । ଚାଷୀମାନେ ଜୈବିକ, ଖରିଫ ରବି ଫସଲ ଚାଷ କରୁଥିବାରୁ ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇବାରେ ସେମାନେ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ଜୈବିକ ଏହାପାଇଁ ଅଧିକ ଜଳସେଚନର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଥାଏ ଏବଂ ଯାହା ଜଳସେଚିତ ଜମି ଗୁଡ଼ିକରେ ଫସଲ ଚାଷ ହୋଇଥାଏ । ସେହିପରି ଅଧିକ କୀଟ ରୋଗ ଦେଖା ଦେଲେ ଚାଷୀମାନେ ଫସଲ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ସେହିପରି ରାସାୟନିକ ସାର ଔଷଧ କିଣିବାକୁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ହେଉଥିବା ପ୍ରୟୋଗ ହେଉଥିବା ଫସଲ ଉତ୍ପାଦନ ମାନବିକ ଜୀବ ଜନ୍ତୁଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଉପରେ ଅନେକ ଖରାପ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ । ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଫଳରେ ଭୂମି ମଧ୍ୟ ଧୀରେ ଧୀରେ ଓ ଶୁଷ୍କ ହୋଇ ଜମି ନଷ୍ଟ କରିବା । ସେଥିପାଇଁ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ସଚେତନ କରିବାରେ ଅସୁବିଧା ହେଉଥିବାରୁ ସ୍ଥାନୀୟ ଚାଷୀମାନେ ବିଷମୁକ୍ତ କରିବାରେ ସମାଧାନ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଥିବା ।

ଜଙ୍ଗଲମହଲ ଚାଷୀମାନେ ଏବେ ସିଧା ଜୈବିକ ଖତକୁ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ବଦଳରେ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ହୁଅନ୍ତି । ଚାଷୀମାନେ ବହୁ ବର୍ଷରେ ଆସୁଥିବା ଫସଲ କରୁଥିଲେ ଏବଂ କିଛିହେଲେ ଜମିର ଉର୍ବର ଶକ୍ତି କମିଯାଉଥିଲା ଯାହା ଆଗରୁ କୈଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ରହୁନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏବେର କିଛିଦିନ ଚାଷ କରିବା ପରେ ପରେ ରାସାୟନିକ ସାରର ଆବଶ୍ୟକତା କରିବା । ସେଥିପାଇଁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଅଧିକରେ କମ୍ କରିଛି । ବିଷମୁକ୍ତ ରାସାୟନିକ ବ୍ୟବହାର କମ୍ କରିବାକୁ ଏଥିକୁ ଏକ ଜୈବିକ କୃଷି ଆଡ଼କୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ।

ଜାତୀୟସ୍ତର ଓ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମାଧ୍ୟମରେ ମହିଳା କୃଷକ ଦଳରୁ ପ୍ରଥମ ଜୈବିକ କରାଯାଇଛି ଏହାରେ ଏବଂ ଦ୍ୱାରା ମାଟିର ଜୀବନ୍ତ ରାସାୟନିକ ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ହେଉ ଅଛନ୍ତି । ଏହାପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଜୈବିକ ଖତ, ବିହନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯିବା

ଏହା ହେବାକୁ କିପରି ଯତ୍ନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବେ ସେ ବିଷୟରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସେହିପରି ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ସହ ମହିଳା ଦଳ ମାଧ୍ୟମରେ ଜୈବିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ଦଳ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରୁଥିବା ଦଳ ମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣାଯାଉଥିବା ନାମ ଏହି ଖୁସିହିଁ ମହିଳା ସ୍ୱୟଂସହାୟିକା ଦଳ ଅନ୍ୟତମ ।

ଖୁସିହିଁ ମହିଳା ଦଳରେ ଅଛନ୍ତି ଦଶ ଜଣ ମହିଳା ସଦସ୍ୟା ରହିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଚାଷ ସହିତ ପଶୁପାଳନ ଓ ଅନ୍ୟ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ମାଧ୍ୟମ ଦେଇ କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଏଁ ଲୋକମାନେ ଚାଷ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି ଏକ ମାତ୍ର ସହ ବଳଗାରେ ବିହି କରିବା ପରି ମୁଗ ଜୋଳି, ଧାନ ଜୋଳି, କନ୍ଦମୂଳ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚାଷ ମଧ୍ୟ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁରେ ସେମାନେ ରାସାୟନିକ ସାର ଓ କୀଟନାଶକ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ କରିଥାନ୍ତି । ମହିଳା ମାନେ ଏହାକୁ ସମୟରେ ଖେତରେ କାମ କରୁଥିବାରୁ ଏ ସମସ୍ତ ପ୍ରଭାବରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଦେଖିଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ନଥିବାରୁ ସେମାନେ ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ମିଶନ ଶକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜୈବିକ କୀଟ ପ୍ରତିଷେଧକ ଓ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଗଲା ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାକୃତିକ ଓ ସାମାଜିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବୁଝାଇ ଦିଆଗଲା । ଫଳରେ ମହିଳା ଚାଷୀମାନେ ଏହା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ଗାଈ ଗୋବର, ଗୁଡ଼, ବେସନ ଓ ଗୋମୂତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ବିଭିନ୍ନ ପତ୍ର, ନିମ ଓ କରଞ୍ଜ ପତ୍ର, ଲଙ୍କା, ରସୁଣ ଆଦି ମିଶାଇ କିପରି ବିଭିନ୍ନ ଜୈବିକ ଖତ ଓ କୀଟନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପାରିବେ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ତାଲିମ ଦିଆଗଲା । ମହିଳା ମାନେ ତାଲିମ ପାଇବାକୁ ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପରୀକ୍ଷଣ ମୂଳକ ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ । ପ୍ରଥମେ ମାଟିର ଗୁଣବତ୍ତା ପରୀକ୍ଷା କରାଗଲା ଓ ତାପରେ ଜୈବିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କଲେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଦେଖିଲେ ଯେ ଏହା ଭଲ କାମ କରୁଛି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିମାସ୍ତ୍ର, ବ୍ରହ୍ମାସ୍ତ୍ର ଓ ଅଗ୍ନିଅସ୍ତ୍ର ଆଦି ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ଏହି ଚାଷୀମାନେ ନିଜର ଓ ଅନ୍ୟର ଜମିରେ ଚାଷ କରିଥିଲେ । ଫଳରେ ଫସଲରେ ଉଚ୍ଚମାନର ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ହେବା ସହ ପୋକ ଓ ରୋଗ ଲାଗିବା ସମ୍ଭାବନା କମିଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକରୀ ହେବା ଫଳରେ ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥ ସଞ୍ଚୟ ହେଲା ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ସାର ଆଣିବା ଆବଶ୍ୟକତା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ । ଏଥିରେ ସେମାନେ ଜୈବିକ କୀଟନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ କଲେ । ଏଥିସହ ପରେ ମାଟିର ଉର୍ବରତା ଶକ୍ତି ବଢ଼ିବା ସହିତ ପରିବେଶ ଦେଖୁଥିବାକୁ ମିଳିଲା । ଏହା ଦେଖି ଚାଷୀମାନେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ ।

ଏବେ ମହିଳା ଚାଷୀମାନଙ୍କ ବାଡ଼ିରେ ପରିବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି । ଚାଷୀମାନେ ଜମିରେ ଅଧିକ ଜୈବିକ ଓ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଛନ୍ତି । ଖୁସିହିଁ ମହିଳା ଦଳର ସଦସ୍ୟା ମାନେ ଜୈବିକ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନିଜ ଖେତରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ସହ ଗାଁର ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ସହ ମୂଲ୍ୟରେ ଯୋଗାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଓ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ଜୈବିକ ଖତର ପ୍ରଚଳନ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ଭଲ ହେଉଛି । ତେଣୁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବହୁତ ଲାଭ ଦେଉଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ରାସାୟନିକ ସାର କିଣିବାକୁ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁନାହିଁ । ଆଉ ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି କ୍ଷତି ହୁଏ ନାହିଁ । ମହିଳା ଚାଷୀମାନେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇ ଏବେ ନିଜେ ଜୈବିକ ଖତ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନିର୍ଭର କରୁ ନାହାନ୍ତି ରାସାୟନିକ ପ୍ରୟୋଗ ଉପରେ । ମାଟି ଓ ପରିବେଶ ପାଇଁ ଜୈବିକ ଖତ ହେଉଛି ପ୍ରାକୃତିକ ଉପାୟ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ସାର ହେଉଛି ବିଷ । ଜୈବିକ ଖତ ଦ୍ୱାରା ମାଟି ଓ ପରିବେଶ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ ରହୁଥିବା ହେବ ଏବଂ ରୋଗ ଦେଖା ଦେବ ନାହିଁ ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟର ପ୍ରସାର କରୁଛନ୍ତି ମହିଳା

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ମାଛରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ବିଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟ [illegible] । ମାଛରୁ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ [illegible] ପାପୁଡି, ଚିପ୍ସ, କଟା, ପକୋଡି, ଶୁଖୁଆ, ବଡି, ଚକୁଳି, ମାଛର [illegible] । [illegible]

[illegible] – ମାଛର ଚକୁଳି, ମାଛର [illegible], କଟା, ଶୁଖୁଆ, ପକୋଡି, ବଡି, [illegible] । [illegible] ମାଛରୁ [illegible], ପାପୁଡି, ଚିପ୍ସ ଓ [illegible] ।

ଅଦାରାଙ୍କ ରୋଷେଇଶାଳାରୁ –
କେମିତି ତିଆରି କରିବେ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତିୟ ସୁସ୍ୱାଦୁ ଖାଦ୍ୟ

ମାଣ୍ଡିଆ ଚକୁଳି

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ୧ କପ୍ ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ, ୨ କପ୍ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଲୁଣ ଓ ପାଣି, ଅଳ୍ପ ଖାଦ୍ୟତେଲ ଜଳିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଭଜା ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଚକଳ ପାଉଁରି।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡକୁ ଭଲଭାବେ ପାଣିରେ ଫେଣି, ସେଥିରେ ଲୁଣ ପକାଇ ୧ ଘଣ୍ଟା ରଖନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ତାୱାକୁ ଚୁଲିରେ ଗରମ କରି, ତେଲ ଦେଇ ଚକୁଳି ତିଆରି କରି ପାରିବେ। ସେଥିରେ ପିଆଜ, ଲଙ୍କା ଆଦି ମିଶାଇ ଅଳ୍ପ ଖାଦ୍ୟତେଲ ମଧ୍ୟ କରି ପାରିବେ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଲଡୁ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଅଧ କିଲୋ, ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ଗୁଡ଼ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଘିଅ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ପ୍ରଥମେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡକୁ ଭଲ ଭାବରେ କଡ଼ା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାଜନ୍ତୁ, ସେଥିରେ ଗୁଡ଼ ଓ ଘିଅକୁ ମିଶାନ୍ତୁ ଓ ଭଲଭାବରେ ଗୋଳନ୍ତୁ। ସେଥିରେ ଘିଅ କମ୍ ମଧ୍ୟ ମିଶାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ମିଶ୍ରଣଟି ବଳାଇବା ଓ ଆଗଣିତ ଲଡୁ ପାଇଁ ହେଉଅଛି। ହାତରେ ଟିକେ ଟିକେ ନେଇ ଗୋଲ ଗୋଲ ଲଡୁ ତିଆରି କରନ୍ତୁ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଆରିସା

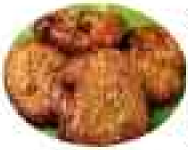

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଅଧ କିଲୋ, ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ଗୁଡ଼ ଅଧ କିଲୋ, ତେଲ ଅଧ କିଲୋ, ବାଦାମ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ, ଗୋଲ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ୫୦ ଗ୍ରାମ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ଗୁଡ଼ରେ ପାଣି କିଛି ପାଣି ମିଶାଇ ଚୁଲିରେ ବସାଇ ପାଗ ପାଗ ଭଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ। ଏହି ପାଗ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଥଣ୍ଡା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ। ପରେ ସେଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ, ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ, ବାଦାମ, ଗୋଲ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ପକାଇ ମିଶ୍ରଣ ତିଆରି କରନ୍ତୁ। ସେହି ମିଶ୍ରଣକୁ ହାତରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଆରିସା ପିଠା ତିଆରି କରନ୍ତୁ ଏବଂ ତେଲରେ ଭାଜି ଦିଅନ୍ତୁ।

ମାଣ୍ଡିଆ ଲେଟେଇ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ୧ କପ୍ ଅରୁଆ ଚାଉଳ, ୧ କପ୍ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ, ୧ କପ୍ ଚିନି, ୧ ଚାମଚ ଘିଅ, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଲୁଣ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ଚିନି ଓ ଚାଉଳକୁ ପାଣିରେ ୨/୩ ଘଣ୍ଟା ଭିଜାଇ ରଖନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ସେଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଲୁଣ ପକାଇ ଗୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ମିଶ୍ରଣକୁ ଗରମ କରି ସେଥିରେ ଘିଅ ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହି ମିଶ୍ରଣକୁ ଭଲଭାବରେ ବସାଇ ହାତରେ ଗୋଲ କରନ୍ତୁ ଓ ଭଲଭାବେ ସିଝାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ତାହା ପରେ ଏହାକୁ ୨ରୁ ୮ ଘଣ୍ଟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫୁଟିବା ପାଇଁ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ। ପରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ପରେ ଏହାକୁ ଗୋଲ ଗୋଲ କରି ତିଆରି କରନ୍ତୁ।

ମାଣ୍ଡିଆ ମୁରୁକି

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ - ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଅଧକିଲୋ, ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ବେସନ ୧୦୦ ଗ୍ରାମ, ଗୋଲ ମରିଚ ୧୫ ଗ୍ରାମ, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ହେଙ୍ଗୁ ଓ ଲୁଣ, ତେଲ ଭଜା ନିମନ୍ତେ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ - ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ, ଚାଉଳ ଗୁଣ୍ଡ, ବେସନ ଆଦିକୁ ମିଶାଇ ସେଥିରେ ପାଣି ଦେଇ ଭଲ ମିଶ୍ରଣ ତିଆରି କରନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ହେଙ୍ଗୁ, ଗୋଲ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ, ଲୁଣ ଆଦି ମିଶାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । କଡ଼ାଇରେ ତେଲ ଗରମ କରି ମୁରୁକି ଛାଞ୍ଚରେ ଭଜନ୍ତୁ ।

ମାଣ୍ଡିଆ ମାଲପୁଆ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ - ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ମଇଦା - ୧୫୦ ଗ୍ରାମ, ଚିନି ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ପାଚିଲା କଦଳୀ ୨ଟା, ଛୋଟ ଅଳେଇଚ ଗୁଣ୍ଡ, ପାଣି/ଦୁଧ, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ତେଲ ଓ ଲୁଣ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ - କଦଳୀକୁ ଚୋପା ଛଡ଼ାଇ ଚକଟି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ, ମଇଦା, ଲୁଣ, ଅଳେଇଚ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଦାନ ମଧୁରାକୁ ମିଶାଇ ଭଲ ଭାବେ ଘୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । କିଛି ପାଣି ମିଶାଇ ଭଲଭାବେ ଫେଣ୍ଟି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ୧୦ ମିନିଟ୍ ଘୋଡ଼ାଇ ରଖି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହି ସମୟରେ ଚିନିକୁ ପାଣିରେ ମିଶାଇ ଚୁଲିରେ ବସାଇ ପାଗ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ । ଏକ କଡ଼ାଇରେ ତେଲ ପକାଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ମଇଦା ଆଦିରେ ହୋଇଥିବା ମିଶ୍ରଣକୁ ଚିଠା ପରି କରି ଗୋଲାକାରରେ ଭାଜନ୍ତୁ । ଗୋଟିଏ ପାଖ ଭଜା ହୋଇଗଲେ ଓଲଟାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ଉକ୍ତ ମାଲପୁଆ ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିନି ସିରପରେ ପକାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏବେ ମାଲପୁଆ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ।

ମାଣ୍ଡିଆ ସୁପ୍ -

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ - ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ୫୦ ଗ୍ରାମ, ୫୦ ଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଅଟା, ୫୦ ଗ୍ରାମ ବିନ୍ସ କଟା, କିଛି ବିନ୍ସ୍ କର୍ଣ୍ଣ, ଅଧ କପ ମଟର, ଅଧା ଗାଜର, କଟା ପିଆଜ ପତ୍ର, ଧନିଆ ପତ୍ର, ଭିନେଗାର, ୨ କପ ପାଣି, ସୋୟା ସସ୍, ଟମାଟୋ ସସ୍, ଚିଲି ସସ୍, ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଲ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ, ଲୁଣ, ଚିନି, ଘିଅ, ତେଲ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ - ଏକ ପାତ୍ରରେ କିଛି ତେଲ ପକାଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ତାପରେ ରସୁଣ ଓ ପିଆଜକୁ ପକାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ କଟା ଗାଜର ଓ ବିନ୍ସ କର୍ଣ୍ଣ କୁ ପକାଇ ମଧ୍ୟମ ଆଞ୍ଚରେ ୩/୪ ମିନିଟ୍ ଭାଜନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ସୋୟା, ଭିନେଗାର, ଗୋଲମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ ପକାଇ ଆଉ ୨/୩ ମିନିଟ୍ ଭାଜନ୍ତୁ । ସେଥିରେ କିଛି ପାଣି ଦେଇ ଅଳ୍ପ ଆଞ୍ଚରେ ପରିବା ଗୁଡ଼ିକ ସିଝିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡକୁ ପାଣିରେ ଭଲଭାବେ ଗୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ସେହି ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ପାଣିକୁ ପରିବା ସିଝା ପାତ୍ରରେ ମିଶାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାକୁ ସୁପ୍ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିଛି ସମୟ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ସୁପ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା ପରେ ସେଥିରେ ଗୋଲ ମରିଚ ଗୁଣ୍ଡ, ଟମାଟୋ ସସ୍, ଚିଲି ସସ୍, ଧନିଆ ପତ୍ର ପକାଇ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତୁ ।

ମାଣ୍ଡିଆ ବରା

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ବିରି ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ପିଆଜ, ଲଙ୍କା, ଧନିଆ ପତ୍ର, ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ଅଦା, ଜିରା, ଆବଶ୍ୟକ ମତେ ଲୁଣ ଓ ରୋଷେଇ ତେଲ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ବିରିକୁ ଭଲଭାବେ ଧୋଇ ସେଥିରେ ପାଣି ମିଶା ୩/୪ ଘଣ୍ଟା ବତୁରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ପାଣିକୁ ଛାଣିଦେଇ ବାଟି ଦିଅନ୍ତୁ। ସେଥିରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣର ଲୁଣ ମିଶାଇ ଫେଣାଇ ୧୫ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖି ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ସେଥିରେ ପିଆଜ, ଲଙ୍କା, ଧନିଆ ପତ୍ର, ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ଅଦା ଆଦିକୁ ମିଶାଇ ଫେଣାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ହାତରେ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ ନେଇ ବରା ତିଆରି କରନ୍ତୁ। କଡ଼େଇରେ ତେଲ ଗରମ କରି ସେଥିରେ ଛାଣନ୍ତୁ। ହୋଇଗଲା ଏବେ ମାଣ୍ଡିଆ ବରା।

ମାଣ୍ଡିଆ ବିସ୍କୁଟ୍

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ, ମଇଦା ୧୨୫ ଗ୍ରାମ, ଏକ ଚାମଚ ବେକିଂ ସୋଡା, ବଟର୍ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଚିନି ୫୦୦ ଗ୍ରାମ, ଦୁଧ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ଘିଅ, ଏସେନ୍ସ ଓ ଲୁଣ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ମଇଦାକୁ ଭଲଭାବେ ଚୁଲା ଉପରେ ଗରମ କରି ଥଣ୍ଡା କରି ଦିଅନ୍ତୁ। ଏକ ପାତ୍ରରେ ଚିନିକୁ ଭଲଭାବେ ଫେଣାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ଅନ୍ୟ ଏକ ପାତ୍ରରେ ବଟର୍ ଓ ଚିନିକୁ ଭଲଭାବେ ଫେଣାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ସେଥିରେ ଦୁଧ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ମଇଦା ମିଶ୍ରଣକୁ ସେଥିରେ ମିଶାନ୍ତୁ ଏବଂ ବେକିଂ ସୋଡା ଓ ଲୁଣ ପକାନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ଭଲଭାବରେ ନରମ ଡୋ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ। ଛୋଟ ଛୋଟ ଗୋଲା କରି ବେଲନ୍ ବେଲି ବିସ୍କୁଟ୍ ତିଆରି କରନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ବେକିଂ ଟ୍ରେରେ ସଜାଇ ରଖନ୍ତୁ। ଓଭେନକୁ ୨୮୦° ତାପମାତ୍ରାରେ ଗରମ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସେଥିରେ ଟ୍ରେକୁ ରଖି ୧୫ ରୁ ୨୦ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବେକ୍ ତାପମାତ୍ରାରେ ରଖନ୍ତୁ। ତାପରେ ବିସ୍କୁଟ୍‌କୁ ଥଣ୍ଡା କରି ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତୁ।

ମାଣ୍ଡିଆ କେକ୍

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ୫୦୦ ଗ୍ରାମ, ମଇଦା ୨୦୦ ଗ୍ରାମ, ବଟର୍ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଚିନି ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଦୁଧ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଅଧ ଚାମଚ ବେକିଂ ସୋଡା, ଅଧ ଚାମଚ ବେକିଂ ପାଉଡର, ଦହି ୨୦ ଗ୍ରାମ, ଅଣ୍ଡା ୨ଟି, ତେଲ/ଘିଅ ୨ ଚାମଚ, ଭେନିଲା ଏସେନ୍ସ ୧ ଚାମଚ।

ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଣାଳୀ – ମାଣ୍ଡିଆ ଗୁଣ୍ଡ ଓ ମଇଦାକୁ ଭଲଭାବେ ଚୁଲା ଉପରେ ଗରମ କରି ଥଣ୍ଡା କରି ଦିଅନ୍ତୁ। ଏକ ପାତ୍ରରେ ଅଣ୍ଡାକୁ ଭଲଭାବେ ଫେଣାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ଅନ୍ୟ ଏକ ପାତ୍ରରେ ବଟର୍, ଦହି ଓ ଚିନିକୁ ଭଲଭାବେ ଫେଣାଇ ଦିଅନ୍ତୁ। ସେଥିରେ ଦୁଧ ଓ ଭେନିଲା ଏସେନ୍ସକୁ ଭଲଭାବେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତୁ। ଏହାପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଓ ମଇଦା ମିଶ୍ରଣକୁ ସେଥିରେ ମିଶାନ୍ତୁ ଏବଂ ବେକିଂ ସୋଡା ଓ ବେକିଂ ପାଉଡର ପକାନ୍ତୁ।

୧ ଚାମଚ ଉଷୁମପାଣିରେ ମିଶାଇ ପଚିଶ ରଖନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ଦୁଧ ମିଶାଇ ଫେଣ୍ଟି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ବଟର ପିଠଉ ମିଶାଇ ଗୋଳନ୍ତୁ । ଏହାକୁ କେକ୍ ଟିନ୍ ରେ ଢାଳନ୍ତୁ । ଓଭେନକୁ ୧୮୦° ତାପରେ ଗରମ କରି ସେଥିରେ କେକ୍ କୁ ୨୫ ରୁ ୩୦ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖନ୍ତୁ । ପରେ କେକ୍ ଭଲ ଭାବେ ନିକାଳି ଟେବୁଲ ଉପରେ ୫ ମିନିଟ୍ ରଖନ୍ତୁ । ତାପରେ ସେଥିରୁ ଖଣ୍ଡ କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଚେରି, ଚିନାବାଦାମ, କାଜୁ ଓ ଛୋଟ ଛୋଟ ବାଦାମରେ ସଜାଇ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତୁ । ମାଇକ୍ରୋୱେଭ୍ ଓଭେନ୍ ବି ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।

ସୁଜି ଉପମା

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – ସୁଜି ବାଟିଏ ୨୫୦ ଗ୍ରାମ, ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଗାଜର, ବିନ୍ସ, ପିଆଜ, ଲଙ୍କା, ଅଦା, ମୁଗଡାଲି, ଚଣା ଡାଲି, ବାଦାମ, ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ତେଲ, ଲୁଣ ଆଦି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଣାଳୀ – ସୁଜି ବାଟିଏକୁ କଡ଼ାଇରେ ଭଜା କରି ଦିଅନ୍ତୁ । ଗାଜର, ବିନ୍ସ, ପିଆଜ, ଲଙ୍କା, ଅଦା, ଟମାଟୋ ଆଦିକୁ ଛୋଟ ଛୋଟ କରି କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏବେ ଚୁଲିରେ କଡ଼ାଇ ବସାନ୍ତୁ । କଡ଼ାଇରେ ତେଲ ଦେଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ମୁଗଡାଲି ଓ ଚଣା ଡାଲି କୁ ଭାଜି ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ସେଥିରେ ଭୃସଙ୍ଗ ପତ୍ର, ଗାଜର, ପିଆଜ, ଲଙ୍କା, ଅଦା ଛେଚା ପକାଇ ପିଆଜ ନରମ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାଜନ୍ତୁ । ତାପରେ ସେଥିରେ ଲୁଣ ପକାଇ ଭଜା ସୁଜି ପକାଇ ଚିନି ପକାଇ ଗୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ସେଥିରେ ଟିକେ ଟିକେ ପାଣି ଦେଇ ଚିନି ପକାଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ପାଣି ଫୁଟିଲେ ସେଥିରେ ସୁଜି ଟିକେ ଟିକେ ପକାଇ ଗୋଳାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ୧୦ ମିନିଟ୍ ଧିମା ଆଞ୍ଚରେ ରଖନ୍ତୁ । ଏବେ ହୋଇଗଲା ସୁଜି ଉପମା ।

କାଜୁ କ୍ଷୀରୀ

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ – କାଜୁ ବାଦାମ ୧୨୫ ଗ୍ରାମ, ଦୁଧ ୧ ଲିଟର, ଚିନି ୧୫୦ ଗ୍ରାମ, ଘିଅ ୫୦ ଗ୍ରାମ, କିସମିସ୍ ୧୫ ଗ୍ରାମ, ଚିଡ଼ା ୧ କପ୍, ଗୁଜୁରାଟି ଗୁଣ୍ଡ କିଛି ।

ପ୍ରସ୍ତୁତ ପ୍ରଣାଳୀ – କାଜୁ ବାଦାମକୁ ଧୋଇ ରଖନ୍ତୁ । କଡ଼ାଇରେ ଘିଅ ପକାଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ସେଥିରେ କାଜୁ ଓ କିସମିସ୍ ଭାଜି ରଖନ୍ତୁ । ଅଧା ଘିଅ ପକାଇ କାଜୁ ବାଦାମକୁ ଭାଜନ୍ତୁ । ଗରମ ଏକ ପାତ୍ରରେ ଦୁଧରେ ଏକ କପ୍ ପାଣି ମିଶାଇ ଗରମ କରନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ଭଜା କାଜୁ ବାଦାମକୁ ପକାଇ ୨୦ ମିନିଟ୍ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫୁଟାନ୍ତୁ । ସେଥିରେ ଚିନି ମିଶାଇ ଆଉ ୧୫ ମିନିଟ୍ ଫୁଟାନ୍ତୁ । ଏହାପରେ ସେଥିରେ କାଜୁ, କିସମିସ୍ ଓ ଗୁଜୁରାଟି ଗୁଣ୍ଡ ପକାନ୍ତୁ । ଏବେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା କାଜୁ କ୍ଷୀରୀ ।

ମିଲେଟ ମିଶନରେ ପଂଚାୟତ ପ୍ରତିନିଧି ମାନେ ନେଲେ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷିଙ୍କ ଶସ୍ୟ ଚାଷ ଓ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ପ୍ରଚଳନ ନିମନ୍ତେ ଆରମ୍ଭିତ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପଂଚାୟତ ସ୍ତରର ପ୍ରତିନିଧି ମାନଙ୍କ ଯୋଗଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଅଧିକ ଫଳପ୍ରସୂ କରୁଛି । ପଂଚାୟତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ନିଜେ ଏହି ଚାଷ କରିବା ସହ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଚାଷ ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରୁଛନ୍ତି । ବିଷମକଟକ ବ୍ଲକ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ପଂଚାୟତର ସରପଂଚ ପ୍ରଭାବତୀ ପ୍ରଧାନ । ଏହି ଚାଷ ପଦ୍ଧତିରେ ଯୋଗଦେବାକୁ ନିଜେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିବାକୁ ସେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ନିଜର ଦୁଇ ଏକର ଜମିରେ ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ଚାଷ କୁ ଦେଖି ପଂଚାୟତର ଅନ୍ୟ ଚାଷୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସାହର ସହ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ କଲେ । ବିଷମକଟକ ବ୍ଲକ୍ ଦୁର୍ଗିମଲୁ ପଂଚାୟତର ସରପଂଚ ପ୍ରମିଳା ପ୍ରଧାନ ନିଜ ପଂଚାୟତରେ ଜଳସେଚନ ବର୍ଷ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପ୍ରଚଳନରେ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ନେଇଥିଲେ । ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଲାଭ ଦେବା ସହିତ କିପରି ପୁଷ୍ଟି ସୁରକ୍ଷା ରହିବ ସେ ବୁଝାଇଥିଲେ । ସେହିପରି ମହିଳା ମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା ପାଇଁ ସେ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲେ । ମହିଳା ମାନେ ଅଧିକ ଆଗ୍ରହର ସହ ମାଣ୍ଡିଆ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ପୁଷ୍ଟି ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ଭବ ହେବ ବୋଲି ସେ କହିଥିଲେ ।

କାଶୀପୁର ବ୍ଲକ୍ ଟିକିରି ପଂଚାୟତର ସରପଂଚ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନ ମଧ୍ୟ ନିଜ ପଂଚାୟତରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷର ପ୍ରସାର ପାଇଁ ଅଗ୍ରଣୀ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚାଷ ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ସହ ଏହି ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଚାଷ ପାଇଁ ଅଧିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇବା ଓ ଲାଭ ବିଷୟରେ ବୁଝାଉଛନ୍ତି । ସେହିପରି ନିଜ ପଂଚାୟତରେ ମିଲେଟ ମିଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆୟୋଜନ କରି ମହିଳା ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହି ଖାଦ୍ୟର ଉପକାରିତା ଏବଂ ଏଥିରୁ କିପରି ମହିଳା ଚାଷୀମାନେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଲାଭବାନ ହେବେ ବୋଲି ବୁଝାଇଥିଲେ । ମହିଳାମାନେ ବାଜିଲିକ ମାଣ୍ଡିଆ, ସୁଆଁ, କାଙ୍ଗୁ ଆଦି ଖାଦ୍ୟକୁ ପୁଷ୍ଟିକର, ଶସ୍ତା ଓ ସହଜରେ ମିଳୁଥିବା କରି ନିଜ ପରିବାର ଲୋକଙ୍କୁ ଖୁଆଇ ପାରିବେ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ଖାଦ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ବୃଦ୍ଧିକୁ ଉଚିତ ପାରିବେ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଅନେକ ପଂଚାୟତ ସ୍ତରୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ପୂର୍ବ ଠେକାରେ ଏହି ଚାଷ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରହି ଏହାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରୁଛନ୍ତି ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟିଶସ୍ୟ ବର୍ଷ - ୨୦୨୩
ସୁସ୍ଥ ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟ - ସୁସ୍ଥ ମଣିଷ

ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାରମ୍ପରିକ ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟ ଭାବେ ଲୋକପ୍ରିୟତା ଲାଭ କରିଥିଲା । ପାରମ୍ପରିକ ଖାଦ୍ୟପେୟ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା । ଏହାର ଖାଦ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପୁଷ୍ଟି ଓ ଶକ୍ତି ବର୍ଦ୍ଧକ ଏବଂ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ । ... ଲୋକ ମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ଚାଉଳ ଓ ଗହମ ପରି ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଚାହିଦା ବଢ଼ିବା ଯୋଗୁଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଚାଷ କମିଯାଇଥିଲା । ତେବେ ପୁଷ୍ଟିମୂଲ୍ୟରେ ଭରପୂର ... ଦୃଷ୍ଟିରୁ ରାଜ୍ୟ ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟର ଚାଷ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ସରକାର ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଛନ୍ତି । ଏହାକୁ ଚାଷ ଓ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସରେ ପ୍ରଚଳନ ନିମନ୍ତେ ସଚେତନ ... । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପକ୍ଷରୁ ୨୦୧୭ ମସିହାରୁ ... ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟର ପ୍ରଚାର ... ହୋଇ ଆସୁଛି । ... ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ... । ମାଣ୍ଡିଆ ... ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ... ମାଣ୍ଡିଆ ... ଶସ୍ୟକୁ ... କରିବା ଏବଂ ... ଗୁଡ଼ିକରେ ମାଣ୍ଡିଆ ... ।

ସେହିପରି ମାଣ୍ଡିଆ ଜାତୀୟ ଶସ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ... ଓ ପୁଷ୍ଟି ... ପାଇଁ ... (...) ଏବଂ ... ୨୦୨୩ ମସିହାକୁ

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟ ବର୍ଷ ହିସାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ସୁସ୍ଥ ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟ – ସୁସ୍ଥ ମଣିଷ ଏହି ଘୋଷଣାର ମୂଳ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ନେଇଛି ।

ଏହା ଭଳି କନ୍ଧମାଳ ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟି ଶସ୍ୟ ବର୍ଷ ପାଳନ ଅବସରରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଛି । ମାଣ୍ଡିଆ ଋଷିଙ୍କ ଶସ୍ୟ ଚାଷ କନ୍ଧମାଳ ଚାଷୀ ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗୁଣ୍ଡୁଲି ଓ ବାଜରିର ସୁସ୍ଥ ରକ୍ଷଣର ପାଇଁ ଯୁଗଳ ମାଣ୍ଡିଆ ଉତ୍ସ ପାଳିତ ହେଉଅଛି । ଏହାକୁ ମାଣ୍ଡିଆ ରାଶିର ଶସ୍ୟ ପାରମ୍ପରିକ ଅନୁସାରେ ପଥରଖଣ୍ଡା ଆଦି ପରିବେଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଧାନ, ଅଲସୀ ଓ କୋଳଥ ପ୍ରଭୃତି ଶସ୍ୟ ପରିବେଷିତ ହେଉଛି । ସେହିପରି ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏକାଧିକ ବିଶେଷ ମେଳା ଆୟୋଜନ ହେଉଛି ଓ ଏହି ବିଷୟ ଜାଗରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନ କରାଯାଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ମଞ୍ଚର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାନ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇ ମହିଳା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ବିଭାଗୀୟ ଓ ସରକାରୀ ସ୍ତରର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଉନ୍ନତ ଉପାୟ ଓ ବିହନ ସହାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଣ୍ଡିଆ ଶସ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ମାନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି । ସରକାରୀ ଓ ବିଭାଗୀୟ ସ୍ତରର ଅଗ୍ରଣୀ ମହିଳା ଚାଷୀ ମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରାଯାଇଛି ।

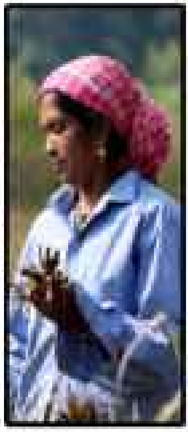

ସ୍ୱାତୀ

ପାବୁରିଆ, କନ୍ଧମାଳ, ଓଡ଼ିଶା

Email - swati_pab@yahoo.co.in

Website – www.swatiodisha.org